Jaargang 113. Woensdag, 20 December 1854. No. 108.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

AANBESTEDING.

Op Zaturdag den 23sten December 1854, des middags te 12 uur, zal, onder nadere goedkeuring, door den COMMISSARIS des KONINGS in de Provincie *Groningen*, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, in het bijzijn van den HOOFD-INGENIEUR van den WATERSTAAT in het 1ste Distrikt, aan het Lokaal van het Provinciaal Bestuur te *Groningen*, in het openbaar worden aanbesteed:

Het bouwen van twee tolhuizen en vijf tolboomen aan de wegen in het noordoostelijk gedeelte der provincie, in drie perceelen, als:

1ste perceel. Het bouwen van een tolhuis aan den weg tusschen [illegible] en *Holwierde*.

2de perceel. Het bouwen van een tolhuis aan den weg tusschen [illegible] en *Zeerijp*.

3de perceel. Het maken en plaatsen van vijf tolboomen, als: een op [illegible] tusschen *Appingedam* en *Holwierde*, twee op den [illegible] [illegible] ge materialen.

De gadingmakenden kunnen van de begrooting van kosten van beschreven werken ter provinciale griffie kennis nemen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, voor ieder perceel afzonderlijk.

Het Bestek, waarnaar de bovengemelde Aanbesteding zal plaats hebben, zal, boven en behalve in het Provinciehuis te *Groningen*, ter lezing liggen: te *Groningen* in den Doelen, bij de kasteleins [illegible]KOP, EEKHOFF, wedw. BONTEKOE, TEN HAVE, SPIN[illegible] en de wedw. DE JONGE, alle aan de Groote Markt; voorts bij den kastelein PLAAT, in het Blaauwe Paard; bij den kastelein VIS[illegible], in de Zon, en J. A. HEIKENS, in de Zwaan; bij de wedw. DE MULDER, in het Wapen van Amsterdam; bij de wedw. [illegible]ER, op den hoek van het Ameland; in de Stads Herberg en in de Slingerij, buiten de Apoort; bij den kastelein [illegible]KOSTER, bij de Ebbingepoort, en bij R. R. ELE[illegible], in de Altena; te *Zoutkamp* bij den kastelein S. H. WOL[illegible]; te *Warfhuizen* bij A. NANNINGA; te Winsum bij de erven [illegible]SEMA; te *Bedum* in het Gemeentehuis; te *Onderdendam* in het Zijlvesterhuis en bij den kastelein JAN [illegible]OP PATHUIS; te *Appingedam* bij de kasteleins EVERS, WIERSUM en HOUWING; te *Delfzijl* bij de kasteleins TER STEEG, HAZENHOEK, HEMMES, S. J. DE VRIES en VAN GOOR; te *Ten Boer* in het Gemeentehuis en bij den kastelein A. [illegible]HORST; te *Kaakheem*; te *Termunterzijl* bij den Zijlwaarder; te *Martenshoek* bij de wedw. MEURS; te *Zuidbroek* bij den kastelein MONKHORST; te *Winschoten* bij de wedw. WISSEMAN en den kastelein N. HEMMES; te *Nieuwe Schans* bij den kastelein A. J. VERNIERS VAN DER LOEFF; te *Veendam* in het Gemeentehuis; te *Grijpskerk* bij de wedw. DE BOER; te *Zuidhorn* in het Gemeentehuis; te *Noordhorn* bij den kastelein H. WIERINGA; te *Usquert* en te *Oude Pekela* in het Gemeentehuis.

Nadere informatiën en aanwijzing in loco kunnen worden aangevraagd bij den Hoofd-Ingenieur en bij den Ingenieur van den Waterstaat te *Groningen*.

GRONINGEN, 15 December 1854.

De Commissaris des Konings voornoemd:
I. A. VAN ROIJEN.

VERPACHTING EN VERHURING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente [illegible] door hunnen GECOMMITTEERDE [illegible] enkele inschrijving, te verpachten en te verhuren voor het jaar 1855:

1. Het [illegible]ANGELD.
2. Het STEDEGELD der PAARDENMARKTEN.
3. Het STEDEGELD op de Voor- en Najaarsveemarkten binnen deze Stad.

En voor de jaren 1855, 1856 en 1857:

4. 9 KAMERS in de Violenstraat in een perceel.

De Voorwaarden zullen van heden ter Secretarij dezer Gemeente ter lezing liggen.

De op zegel geschreven Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig hetgeen daaromtrent bij de voorwaarden is bepaald, moeten vóór of uiterlijk op WOENSDAG den [illegible]sten December 1854 aan het RAADHUIS worden bezorgd.

De opening dier Biljetten en de provisionele toewijzing aan de hoogste Inschrijvers, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op DONDERDAG den [illegible]sten December 1854, des voormiddags te 10 uur, in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS.

GRONINGEN, 11 December 1854.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Aanbesteding

VAN EENE

IJZEREN LOSKRAAN,

aan de **Noorderhaven** te *Groningen*.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* maken bekend, dat op den 30sten December 1854, des morgens te 10 uur, in het openbaar, op het RAADHUIS aldaar, door hunnen GECOMMITTEERDE, onder nadere goedkeuring, bij **inschrijving met gesloten briefjes,** zal worden aanbesteed:

Het BOUWEN eener **IJZEREN LOSKRAAN** met **KELDER** en verderen **AANKLEVE.**

Het Bestek met de Voorwaarden van Aanbesteding, benevens de daarin vermelde *Algemeene Voorwaarden* en *Teekeningen*, zullen, van af MAANDAG den 4den December 1854, op het RAADHUIS dezer Gemeente ter inzage liggen, dagelijks, behalve des Zondags, van des morgens 9 tot 2 en des namiddags van 4 tot 8 uur, terwijl aldaar nadere Inlichtingen zijn te bekomen des morgens tusschen 10 en 12 uur.

De op zegel geschrevene Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig de Algemeene Voorwaarden, moeten vóór of uiterlijk op VRIJDAG den 29sten December e.k. in het RAADHUIS worden bezorgd, geadresseerd aan den BURGEMEESTER.

Voorts liggen de BESTEKKEN met de VOORWAARDEN en ALGEMEENE VOORWAARDEN ter lezing: te *Groningen* in onderscheidene Logementen en Koffijhuizen; te *Warfhuizen* bij A. NANNINGA; te *Winsum* bij de wedw. WIERSEMA; te *Bedum* in het GEMEENTEHUIS; te *Onderdendam* in het ZIJLVESTERHUIS; te *Appingedam* bij de Kasteleins EVERS, WIERSUM en HOUWING; te *Delfzijl* bij de Kasteleins TER STEEG, HAZENHOEK en de Wedw. WEITS; te *Martenshoek* bij de Wedw. MEURS; te *Zuidbroek* bij den Kastelein MONKHORST; te *Winschoten* bij de Wedw. WISSEMAN; te *Zuidhorn* in het GEMEENTEHUIS en te *Noordhorn* bij den Kastelein A. [illegible] WIERINGA; te *Leeuwarden* bij WITTEVEEN; te *Zwolle* bij A. GROENEWOUD, in de *Keizerskroon*; te *Deventer* bij KIEZEBRINK; te *Arnhem* in de *Harmonie*, bij MAIJER; te *Nijmegen* in de *Salm*, bij KOPPEL; te *Amsterdam* in het *Vosje*, op het Rokin, en in *het Wapen van Medemblik*, op den Dam; te *'s Hage* in het *Bossche Koffijhuis* en het *Zuid-Hollandsche Koffijhuis*; te *Rotterdam* in het *Nederlandsche Koffijhuis*, Korte Hoogstraat; in *het Hof van Berlijn*, op de Spaansche Kade; te *Utrecht* bij ZAHN, op de Beurs; te *Sliedrecht* in *de [illegible]*; te *Hardinxveld* in *de Drie Snoeken*; te *Gorcum* bij VAN OOSTERWIJK; te *'s Bosch* in *het Nederlandsche Koffijhuis*, op de Markt.

De *Bestekken* met de *Algemeene Voorwaarden* zijn, tegen den prijs van 50 Cent per stuk, verkrijgbaar bij den Heer F. WILKENS, Boekverkooper alhier.

GRONINGEN, 30 November 1854.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

AANGIFTE VOOR DE WEEKMARKT.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* verwittigen diegenen, die voor de EERSTE HELFT van het jaar **1855** op de **WEEKMARKT** alhier eene **Plaats** verlangen voor eene HOUTEN of LINNEN KRAAM, een OVERDEKTEN of ONOVERDEKTEN STAL, of op den OPEN GROND, dat zij, overeenkomstig Art. 391 van het Reglement van Politie, verpligt zijn, vóór den laatsten [illegible] in de maand *December* 1854, zich daartoe ter SECRETARIJ dezer Gemeente aan te geven; zullende de LOTING op laatstgemelden dag, des avonds te vijf uur, in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS plaats hebben.

GRONINGEN, 7 December 1854.

Burgemeester en Wethouders J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

INSCHRIJVING

VOOR DE

Nationale Militie.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* roepen bij deze op al de Ingezetenen van deze Gemeente, welke op den eersten Januarij des jaars 1855 hun negentiende jaar zullen zijn ingetreden, om op de hieronder bepaalde dagen, telkens des voormiddags van half 10 tot 12 uur, in het Raadhuis te verschijnen, ten einde in het Register der NATIONALE MILITIE te worden ingeschreven, te weten:

WOENSDAG den 3den Januarij 1855,
die, welke wonen in de roode letters A, B, C, D, E en F.

DONDERDAG den 4den Januarij 1855,
die, welke wonen in de roode letters G, H, I, K, L en M.

VRIJDAG den 5den Januarij 1855,
die, welke wonen in de roode letters N, O, P, Q, R, S en T.

ZATURDAG den 6den Januarij 1855,
die, welke wonen in de roode letters U, V, W, X, Y en Z.

Herinneren voorts de daarbij belanghebbenden:

1) Dat bij de Wet van den 28sten Julij 1850 (*Staatsblad* no: 44), bepalingen van *Ingezetenschap* zijn gemaakt, die ten aanzien van de verpligting tot de inschrijving en loting voor de Nationale Militie voortaan behooren opgevolgd te worden; luidende die bepalingen, voorkomende in art. 3 van genoemde Wet, als volgt:

„Gevestigd of ingezetenen zijn, die binnen het Rijk in Europa hebben gewoond:

„1) Gedurende de drie laatste jaren;

„2) Gedurende achttien maanden na aan het Bestuur hunner [illegible] tot vestiging te hebben [illegible].

„Nederlanders zijn gevestigd of ingezetenen, die gedurende de laatste achttien maanden hunne woonplaats binnen het Rijk in Europa hebben gehad.

„Nederlanders, die ter zake van 's Lands dienst in een vreemd land wonen, worden voortdurend als ingezetenen beschouwd."

2) Dat, ten einde allen twijfel omtrent de wettige woonplaats weg te nemen, deswege in art. 56 der Wet woordelijk de navolgende bepalingen zijn vastgesteld:

„De wettige woonplaats of domicilie voor de inschrijving, „hier boven vermeld, wordt gehouden voor hen, die ongehuwd zijn, de woonplaats der Ouderen en, bij overlijden „van beiden, die van den eerstbenoemden Voogd; voor de „gehuwden, de plaats alwaar zij hun bestaan hebben. In „twijfelachtige gevallen omtrent gehuwden, zal voor de wettige woonplaats worden gehouden die plaats, alwaar zij, „op den eersten Januarij van elk jaar, tot de uitoefening „van eenig Beroep patent hebben bekomen, of wel voor het „middel van het personeel en mobilair, of dat, hetwelk in „de plaats daarvan zoude mogen worden geïntroduceerd, „beschreven zijn, en, voor zoo verre zij daarin niet beschreven zijn, noch patent hebben bekomen, de plaats waar „zij zich bevinden; met deze verdere bepalingen, dat zij, „die in een vreemd land, uit Ouders ter oorzake van 's Lands „dienst afwezend, of anderzins op reis zijnde, buiten het „Rijk zijn geboren, zullen worden ingeschreven binnen de „plaats alwaar zij hunne wettige woonplaats hebben; dat „jongelieden, door hunnen Vader, hunne Moeder, hunnen „Voogd of Curator achtergelaten, en geen bestaan hebbende, „op de lijsten van die Gemeente zullen worden gebragt, alwaar hunne Ouders, hun eerst in rang benoemde Voogd of „Curator het laatst hunne woonplaats hebben gehad; en, „wanneer deze woonplaats niet bekend mogt zijn, of dat „dezelve buiten het Rijk is gelegen, op die van de plaats „alwaar zij zich bevinden."

„Dat zij, die geene Ouders, Voogden of eigen bestaan „hebben, zullen worden ingeschreven op die plaats, alwaar „zij zich bevinden."

„Dat de gealimenteerden en kinderen in Godshuizen en „liefdadige Gestichten zullen worden ingeschreven in de „plaatsen alwaar de Godshuizen zijn gelegen of de alimentatie geschiedt."

3) Dat Ouders, Voogden en Regenten volgens de Wet verpligt zijn, hunne kinderen of pupillen in persoon, of door iemand, daartoe schriftelijk door hen gemagtigd, te doen inschrijven, met opgave van alle alsdan gevraagd wordende inlichtingen, waaronder begrepen zijn de *roode letter* en het *nommer* van het huis, door den ingeschrevene bewoond.

4) Dat de aangave tot de inschrijving in geen geval hoegenaamd mag nagelaten worden, welke aanspraak op vrijstelling iemand ook zoude vermeenen te hebben, wegens militaire of schutterlijke dienst, gebreken of anderzins.

5) Dat onder de inschrijving ook begrepen zijn de gehuwden en afwezenden; zijnde de eerstgenoemden gehouden, om, ingevolge art. 17 der Wet van den 27sten April 1820, hunne bewijzen tot vrijstelling als zoodanigen op hetzelfde tijdstip over te leggen, waarop dit voor [illegible], die aanspraak op vrijstelling hebben, is bepaald.

6) Dat, overeenkomstig [illegible] besluit van den 7den Augustus 1828, no. 7[illegible], en daarop gevolgde ministeriële aanschrijving, degenen, die aan de inschrijving moeten voldoen, zich omtrent hunnen juisten ouderdom op geene andere wijze dienen te verzekeren, dan door een extract uit het geboorteregister, hetwelk voor ieder kosteloos te verkrijgen is, of door een ander daarvoor subintrerend wettig stuk; welk een en ander alleen als een wettig bewijs voor den ouderdom kan worden aangenomen.

Burgemeester en Wethouders willen verder een' ieder der belanghebbenden ten ernstigste hebben gewaarschuwd, zich, om welke redenen het ook zijn mogt, aan de inschrijving en aan zijne verdere verpligtingen ten aanzien van de Nationale Militie niet te onttrekken, als hebbende de Wet van den 8sten Januarij 1817 daaromtrent, in artt. 53, 167 en 168, en de Wet van den 27sten April 1820, in artt. 8, 10, 11 en 41, met de gestrengste straffen bedreigd, bestaande in eene geldboete of designatie tot de dienst zonder loting, terwijl zelfs, naar gelang der omstandigheden, met zoodanige weerspannelingen zal moeten gehandeld worden, als ten aanzien van deserteurs is voorgeschreven.

Roepen voorts op diegenen, welke reeds bij de Nationale Militie dienen, en, ingevolge art. 21 der Wet van den 8sten Januarij 1817, no. 1, in verband met art. 3 der Wet van den 27sten April 1820, vermeenen mogten reclames te kunnen inbrengen, om die reclames vóór den 5den Januarij eerstkomende, op de wijze in dat artikel bepaald, ter kennis van Burgemeester en Wethouders te brengen; zullende zij daartoe ter Secretarij dezer Gemeente nadere inlichtingen kunnen bekomen, en luidende het gemelde art. 21 der Wet als volgt:

„Almede zullen zich jaarlijks, vóór den vijfden Januarij, „aan het Plaatselijk Bestuur in geschrifte moeten adresseren „de bij de Nationale Militie voor zich zelven dienende manschappen, die, in den loop van het laatst voorleden jaar, „hetzij door overlijden van eenen Vader, of wel eener Moeder, weduwe zijnde, of door eene plaats gehad hebbende „regterlijke separatie of echtscheiding der Ouderen, of eindelijk door overlijden van eenen Broeder of Broeders, regt „op vrijstelling overeenkomstig de bepaling bij art. 91 en 94 gemaakt, hebben verkregen, en hun ontslag diensvolgens „zullen verlangen. Bij deze verzoekschriften zullen moeten „worden overgelegd de noodige bewijzen, ingerigt overeenkomstig de voorschriften, bij het aangehaalde art. 91 en 94 gestatueerd. Tot het doen der voorschrevene jaarlijksche „aanvragen om ontslag zijn, evenzeer als de manschappen „zelve, ook derzelver Ouderen, Voogden, Curators en Gemagtigden bevoegd." En art. 3 der Wet van den 27sten April 1820: „Het regt op vrijstelling in art. 21 der Wet „van den 8sten Januarij 1817 omschreven, zal moeten verkregen zijn en bewezen worden overeenkomstig de bepaling deswege bij art. 91 en 94 derzelfde Wet gemaakt." *Wordende de belanghebbenden bijzonder opmerkzaam gemaakt op de bepalingen van gemeld artikel, met waarschuwing tevens, dat ten aanzien der zoodanigen, die verzuimen mogten hun op grond van meergemeld artikel verkregen regt op ontslag vóór den 5den Januarij in te brengen, geene toegevendheid gebruikt zal worden, en de verzoeken, die later ten hunnen behoeve ter bekoming van verlof of ontheffing van de werkelijke dienst mogten worden ingediend, moeten worden van de hand gewezen.*

En brengen eindelijk ter kennis van diegenen, welke, tot vermindering van het contingent dezer Gemeente, als *Vrijwilligers* bij de Nationale Militie zouden willen dienen, dat zij zich tot dat einde kunnen aangeven ter Secretarij dezer Gemeente, alwaar het daartoe bestemde Register ter inschrijving, gedurende de maand Januarij aanstaande, dagelijks, uitgezonderd de Zondagen, des morgens van 10 tot 12 uur, open zal liggen; zullende aan hen eene Premie van *dertig gulden* worden uitgereikt, wanneer zij door den Militieraad voor de dienst worden goedgekeurd.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 14den Dec. 1854.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

PATENTREGT.

De BURGEMEESTER der Gemeente *Groningen* brengt bij deze ter kennis van de daarbij belanghebbende PATENTPLIGTIGE Ingezetenen dezer Gemeente, dat door den Heer COMMISSARIS des KONINGS in deze Provincie, bij resolutie van den 11den December 1854, het suppletoir 2de KWARTAALS KOHIER van PATENTREGT, over het dienstjaar 185[illegible], in executoir verklaard, welk kohier op heden ter invordering aan den Heer ONTVANGER dezer Gemeente is overgegeven, en dat een ieder verpligt is zijnen aanslag op den bij de wet bepaalden voet te voldoen; zullende diegenen, welke zich in de aanslagen van het regt van PATENT bezwaard mogten achten, bevoegd zijn, hunne reclames binnen drie maanden na dagteekening dezer in te dienen, overeenkomstig het voorschrift der Wet van den 21sten Mei 1819, en wel zoodanig, dat hunne adressen, ofschoon aan Heeren GEDEPUTEERDE STATEN gerigt, moeten worden ingediend bij den Heer Controleur van de Divisie W. CRAEIJVANGER, wonende te *Groningen*.

En opdat niemand hiervan onwetend blijve, zal deze op heden in de Gemeente worden afgelezen, en ter gewone plaatsen aangeslagen.

Gedaan te *Groningen* den 18den December 1854.

De Burgemeester voornd.: J. SLOT.

(*Zie de Nieuwstijdingen in 't Bijvoegsel.*)

GRONINGEN, 19 December.

Bij besluit van den heer commissaris des Konings van den 18den dezer, is opgeheven de verboden kring, afgepaald rondom de woningen en weiden van den landbouwer D. P. VAN DE VELDE en de wedw. S. L. DE HAAN, te Opende, waar de besmettelijke longziekte onder het rundvee heeft geheerscht. Deze kring was de laatste in het platte land dezer provincie. Er hebben zich alzoo gedurende de laatste vier maanden, behalve in de stad Groningen, nergens sporen dezer ziekte vertoond, zoodat zij te lande en dit gewest als geheel geweken moet worden beschouwd.

— In den nacht van Zaturdag op Zondag j.l. is een persoon uit deze provincie, genoemd B., in den Achter-den-Muur in een huis gelokt, en is hem daar een geldpuil, waarin ongeveer *f* 30, uit den zak ontvreemd. De politie is dadelijk ter opsporing der daders werkzaam geweest en is een gedeelte der vermiste som, *f* 21, teruggevonden in een naburig huis, waar door den 1sten commissaris van politie eene huiszoeking is geschied. — Ook zijn de vermoedelijke daders, zijnde twee publieke vrouwen, genoemd GEPKE POT en ANNA DIJKEMA, in bewaring genomen. Heden is tegen beiden bevel tot gevangenneming verleend.

Door het laat aankomen der Hollandsche Post kunnen wij van de daarmede aangebragte nieuwstijdingen slechts het volgende mededeelen:

De *Moniteur* van gisteren bevat berigten van den vice-admiraal *Hamelin* uit Sebastopol tot den 9den, waaruit blijkt, dat het legerkorps van den generaal *Liprandi* de hoogten van Balaklava had verlaten, om zich te voegen bij het Russische leger, dat zich ten noorden van de overstroomde Tschosaria bevindt. Een korps van 5000 Fransche troepen maakte zich gereed om uit Konstantinopel te vertrekken.

De Fransche generaal *de Montebello*, wiens aankomst te Konstantinopel dezer dagen per telegraaf is gemeld, brengt aan den generaal *Canrobert* het bevel over, om, welke omstandigheden zich ook mogten voordoen, Sebastopol nog vóór het einde dezer maand in te nemen.

Het schijnt zich te bevestigen, dat de Russen in den laatsten tijd wederom vrij belangrijke versterking hebben ontvangen over de landengte van Perekop.

Berigten uit de Krim van den 5den Dec., over Odessa ontvangen, schilderen den toestand van de geallieërden als geenszins gunstig. Hunne batterijen waren door den regen onbruikbaar gemaakt en de loopgraven geleken op moerassen. Prins *Mentzikoff* wacht slechts op eene sterke vorst om weder aanvallenderwijze te werk te gaan.

In de dorpen van de Krim verkondigt de Russische geestelijkheid, dat het leger der geallieërden slechts daarom nog niet is vernietigd, omdat de Czaar dit verboden heeft, ten einde aan de zondaars den tijd tot berouw te laten. Overigens schijnt prins *Mentsikoff* de overgave van Sebastopol niet als zeer ophanden te beschouwen, daar hij leverancïën van leeftogt voor Sebastopol voor het jaar 1855 uitgeschreven heeft.

— De Keizer van Oostenrijk heeft de St. Stephanusorde aan eenige der Franschen verleend.

— Uit Berlijn wordt van den 17 len per telegraaf berigt, dat er gevechten hebben plaats gehad te Caviar, waarbij eenige krijgskundige personen, naar men wil, vermoord werden. Een militair cordon is langs de grenzen van het hertogdom Massa getrokken, en de staat van beleg geproclameerd.

— Het Staatsblad no. 144 bevat de verklaringen van de toetreding van Hannover, Oldenburg en Schaumburg-Lippe tot het traktaat van handel en scheepvaart, tusschen Nederland en Pruissen op den 31sten Dec. 1851 gesloten.

Van binnenlands is geen nieuws van eenig belang te melden.

Invloed van den stoom op de wijze van oorlog voeren.

Het is reeds meermalen opgemerkt en de tegenwoordige oorlog levert er de onwedersprekelijkste voorbeelden van op, dat in de wijze van oorlog voeren, sedert het aanwenden van stoom, eene geheele omkeering heeft plaats gegrepen, en het laat zich voorzien, dat meer en meer de stoom er zulk een invloed op zal uitoefenen, dat voortaan het stelsel van aanval en verdediging van elk land daarop zal berusten en weldra elke mogendheid aan de stoomkracht het haar toekomende regt zal inruimen.

Hoe grooter de uitgestrektheid van een land is, des te minder — wij spreken hier nu alleen van oorlogen te land — mag het in 't vervolg, bij zijn stelsel van verdediging, de spoorwegen ongebruikt laten, en deze erlangen een dubbel gewigt voor die landen, die tevens aan de zee grenzen en over eene vloot kunnen beschikken.

Bij geen land zal de waarheid hiervan meer in het oog springen, dan bij Rusland, vooral op het tegenwoordig tijdstip. Ruslands uitgebreide oppervlakte vormt bij een aanvallenden krijg zijne grootste sterkte, en men mag zeggen, dat Karel XII en Napoleon I in hunne ondernemingen tegen Rusland voor de uitgestrektheid hebben gebukt. Doch deze uitgestrektheid zal zijne zwakheid worden, wanneer het genoodzaakt wordt, zich, zooals in den tegenwoordigen oorlog, op onderscheidene punten aan de grenzen te bevinden, en geen land zal het daarom meer tot zijne schade ondervinden, dan Rusland in zijnen tegenwoordigen toestand, dat het in den aanleg zijner gewigtigste spoorwegen naar de grenzen bij de overige staten van Europa is achtergebleven.

Men stelle zich voor, dat reeds een van het noorden tot het zuiden zich uitstrekkende spoorweg voleindigd ware en zoowel tot Odessa als Sebastopol zich uitstrekte. Zou daardoor niet de vraag betreffende Sebastopol eene geheel andere gedaante krijgen? en zouden de geallieerden het hebben durven wagen met niet meer dan 100,000 man lan troepen die vesting aan te tasten en zich in de Krim te legeren? Het antwoord kan niet twijfelachtig zijn, daar toch in het aangegeven geval Rusland in 14 dagen tijds eens zooveel troepen naar de Krim had kunnen transporteren als 't hem nu in twee maanden mogelijk was. Dit gebrek aan spoorwegen zal echter aan dat rijk, in zijne vloot en zijne kostbare materialen, die zich in Sebastopol bevinden, zooveel kosten als de aanleg van meerdere spoorwegen te zamen naar zijne grenzen.

De Czaar begint nu ook zelf in te zien, welk een nadeel hij zich berokkent, door in dezen niet te zijn vooruitgegaan met het westelijk Europa en van dien vooruitgang op zijne middelen van aanval en verdediging geen gebruik te hebben gemaakt, en hoe afkeerig hij dan ook moge zijn van spoorwegen, als de geleiders en bevorderaars van Europesche beschaving, toch heeft hij, door den nood gedrongen, bevel moeten geven tot aanleg van eenige dier wegen, gelijk wij in een vroeger nommer hebben medegedeeld.

Zoo mogen wij bij al het huivering wekkende, dat de vernielingskrijg oplevert, toch ook van den anderen kant niet voorbijzien, dat hij strekken kan en zal om beschaving te brengen daar, waar vroeger diepe onkunde en barbaarschheid haren zetel hadden.

AANBESTEDING EN VERPACHTING.

GRONINGEN, 19 December 1854.

Gisteren werd door een' gecommitteerde van burgem. en weth., bij enkele inschrijving, voor het jaar 1855, onder nadere goedkeuring, aanbesteed:

1) De levering van greenen en varen hout. — Hierop zijn vier biljetten ingekomen, waarvan een 9¼ pCt. boven het tarief; een van 3, een van 7 en een van 8 pCt. beneden het tarief, zijnde dit laatste van J. Muller, houtkooper alhier.

2) Idem van steen, kalk, cement, enz. — Drie biljetten, als: een van 10 en een van 9 pct. boven het tarief, en een van H. K. Onnes en Comp. alhier 3½ pCt. beneden het tarief.

3) Idem van ringen, spijkers, enz. — Vier biljetten, als: een van 5 pCt. boven het tarief; een volgens tarief, en een 2¼ en een 7¼ pCt. beneden het tarief, zijnde van J. W. Huizinga alhier.

4) Idem van lood, zink, soldeersel, enz. — Drie biljetten, als: een van 1 pCt. boven het tarief; een volgens tarief, en een van T. Robbersen alhier voor 2 pCt. beneden het tarief.

5) Idem hardsteen, enz. — Vier biljetten, als: een van 6½, een van 16, een van 18 en een van 22 pCt. beneden het tarief, welk laatste van J. Derksema, steenhouwer alhier.

6) Idem gesmeed ijzer. — Drie biljetten, als: een van 4¼, een van 12½ en een van 12½ pCt. beneden het tarief, welk laatste van J. J. Bentla alhier.

7) Het wieden en schoonhouden der marktplaatsen, pleinen, straten, enz. — Twee biljetten, als: een van f 395 en een van C. Leer alhier voor f 345.

8) Het vernieuwen, herstellen en onderhouden van de straten, met of zonder bijlevering van zand, en van zand afzonderlijk. — Drie biljetten, als: een van 21½ en een van 19½ cent per vierk. el, beide met bijlevering van zand, dit laatste van O. M. Oltmans alhier; — alsmede een biljet van 17½ cent zonder bijlevering van zand.

9) Het onderhoud van het Sterrebusch, enz. en van de wandelpaden, afwateringsgoten, pompen, enz. buiten de Heerepoort en op den Oosterweg. — Twee biljetten, als: een van f 395 en een van f 257 — 45, welk laatste van H. H. Gerving alhier.

— Aan het provinciaal bestuur werd gisteren, bij enkele inschrijving, voor eene jaarl. som, onder nadere goedkeuring verpacht:

1) Het grasgewas van den zeedijk genoemd de Generaliteitsdijk voor zes jaren, van den 1sten Jan. 1855 tot den 31sten Dec. 1860. — Een inschrijver, zijnde J. van Delden te Farmsum, voor f 7 — 55.

2) Idem van den zeedijk genoemd de Domeindijk, met den daarvoor gelegen kwelder en den Tuimeldijk, voor den tijd als voren. — Vier inschrijvers: hoogste inschrijver H. T. Nieborg te Heveskes, voor f 276.

3) Idem van den zeedijk, van af de Oterdummerzijl, tot tegenover de Noordelijke sloot aan het breede Dijkspad tusschen de hoofden no. 21 en 22, voor den tijd als voren. — Drie inschrijvers: hoogste inschrijver R. H. Hayenus te Oterdum, voor f 261.

4) Idem van den zeedijk wederzijds de Termunterzijl, voor den tijd als voren. — Drie inschrijvers; hoogste inschrijver T. J. Dijk, te Termunterzijl, voor f 172.

5) Idem van het zoogenoemde Reider Buitenland, met den daaraan gelegen Reider- of Fiemeldijk, voor één jaar, van den 1sten Jan. 1855 tot den 31sten Dec. 1855. — Drie inschrijvers; hoogste inschrijver F. J. Jonas, te Nieuwe Statenzijl, voor f 512.

Op de ten zelfden tijd en plaats gehouden aanbesteding betrekkelijk het leveren van grind tot het onderhouden van den provincialen weg van Loppersum naar 't Zandt, zijn geene biljetten ingekomen.

(Ingezonden.)

Letternieuws.

Lief en Leed; Zangen der liefde. Groningen, P. van Zweeden, 1853.

Een bundeltje, in- en uitwendig even lief en bevallig, een keurige tegenhanger van het vroegere (gelijk de booze wereld zegt) door denzelfde hand of banden bewerkte Wel en Wee! Tegen onzen wil verzuimden wij dit nieuwe boekje reeds vroeger en zoo ook bij het laatste St.-Nicolaasfeest als geschenk voor jeugdige schoonen aan te bevelen. Tot dusdanige aanbeveling is echter de geschikte tijd nog niet geheel verstreken, aangezien er nog feestdagen op handen zijn, wier belangrijkheid velen door een of ander boekgeschenk zoeken te verhoogen. Door proeven ons gunstig oordeel te staven, zal niemand van ons vergen bij de beperkte ruimte voor dit werk. Ieder zie en leze en oordeele of wij te veel zeiden met dit enkel woord tot lof van deze minnezangen, die ook elders, naar wij vernemen, een goed onthaal genieten.

Kerknieuws.

Baflo, 15 December. Gisteren is, bij eene vergadering van ouderlingen, kerkvoogden en stemgeregtigden, tot predikant dezer gemeente beroepen de weleerw. heer J. Offerhaus, van Leermens. [illegible] beroepen ds. Eykman, thans te Nuis. [illegible] te Spijk is bij de Chr. Afg. gemeente beroepen ds. [illegible], kand. te Groningen. — Te Meeden [illegible] Kramer, kand. — Te Smeerenburg (graafschap Bentheim) ds. [illegible] Molhuizen.

Antonio. Y con qué motivo se hace esa francachela?
Pipi. Yo no sé.

(El café, Spaansch tooneelspel.)

Mijnheer de Redacteur!

In uw geacht dagblad van heden komt een artikel voor, waarin de heer Goldamer eenigzins in bescherming wordt genomen tegen den schrijver van een artikel in uw nommer van woensdag ll. Tevens echter doet de verdediger van den heer Goldamer het voorkomen, als zou de schrijver van het artikel, waartegen hij de pen heeft opgevat, dezelfde zijn, die vroeger wel eens » beoordeelingen, b. v. over het gezelschap van den heer Rozenveld," schreef. Zoudt gij nu wel de vriendelijkheid willen hebben, M. de R., aan den verdediger van den heer Goldamer door middel van uw geacht blad te doen weten, dat hij zich ten dezen heeft vergist? Er zijn meer hondjes, die Bloem heeten, en ook meer schrijvers van artikels in dagbladen, die onder het door hen geschrevene eene X plaatsen. Ik, wat mij betreft, zal echter nu voor het vervolg, mogt ik eens iets in de courant willen plaatsen, die letter maar liever niet gebruiken.

Gron., 18 Dec. H. I. V.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

LONDEN, heden, 19 December.

Daar de beide wetsontwerpen door de regering ingediend, houdende magtiging om de vrijwillige miliciens ook buitenlands aan te wenden en om een vreemdenlegioen te organiseren, de eenige waren die de regering in deze zitting van het Parlement wenschte voor te dragen, heeft lord Aberdeen heden verklaard, namens de Koningin, de zittingen van het Parlement na het reces te adjourneren tot aan den 23sten Januarij van het volgende jaar. Lord Newcastle heeft medegedeeld, dat de miliciens van Ierland en Schotland, ten getale van 15,000 man, bij het Engelsche leger zullen worden ingelijfd. Lord Ellenborough, die zich tegen de oprigting van een vreemden-legioen had verklaard, verklaarde, dat het thans voorgenomen plan geene verandering te weeg bragt in de door hem geopperde bezwaren tegen de aanwerving van vreemdelingen. De minister Landsdowne verdedigde den maatregel als noodzakelijk en in den tegenwoordigen toestand staatkundig. Ook lord Derby heeft den maatregel bestreden, die hem voorkwam aan te druischen tegen de krijgswetten des lands.

In het Huis der Gemeenten heeft lord Russell verklaard, na het reces een overzigt te zullen overleggen van den financiëlen toestand des rijks. Lord Palmerston heeft er in toegestemd, dat slechts drie vierde van de vrijwillige miliciens buitenlands zouden worden gezonden. De derde lezing van het wets-ontwerp omtrent het vreemdenlegioen is heden geschied.

BERLIJN, heden, 19 December.

De Pruissische regering heeft zich ongenegen verklaard, toe te treden tot het traktaat van den 2den December; zij is echter bereidvaardig een bijzonder traktaat met Engeland en Frankrijk te sluiten.

EFFEKTENBEURS.

Amsterdam, heden, 19 December.

				Slotkoers
Nederland	Werk. Schuld	à 2½	pCt.	59⅝.
Dito	Dito	„ 3	„	70⅞.
Dito	Dito	„ 4	„	89½.
Oostenrijk	Metalliek	„ 5	„	63⅜.
Dito	Nieuwe Litt. B	„ 5	„	72⅜.
Dito	Dito 1854	„ 5	„	72⅛.
Dito	1851 en 1852	„ 2½	„	32⅝.
Spanje	Onbep. St.	„ 1	„	18⅛.
Dito	Binnenl	„ 3	„	33⅛.
Portugal		„ 3	„	36⅛.
Rusland	Obl. Hope 1798 en 1816	„ 5	„	99⅞.
Dito	Dito 1828 en 1829	„ 5	„	99⅞.
Dito	bij Hope	„ 4	„	75⅝.
Wisselkoers op Londen		2/m.		f 11.65.
Dito		zigt.		- 11.75.

LONDEN, heden, 19 December. Consols 91⅞.

WEENEN, heden, 19 December. 5 pCt. Metallieken 82¼.

GRAANMARKTEN.

ROTTERDAM, Maandag, den 18den December. Tarwe 60 cent hooger, Rogge onveranderd, Gerst 20 cent lager met weinig kooplust.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 16 Dec., kapit. de Vries Vijf Gezusters, van Bremen. — Te Texel den 15 Dec., Mulder Gesina Beerta, van Sunderland. — Te Helvoet den 14 Dec., van Knapen Zwaluw, van Nantes. — Te Vlissingen den 13 Dec., Smit Transit, van Laguna; het schip Johanna, kapit. Kwint, van Hamburg naar Rotterdam, is, na volbragte reparatie, binnen door opgezeild. — Te Suriname den 10 Nov., Bazewinkel Muntendam Anna Maria, den 11den Klint Wilhelmina, Sok ove Adrianus en Willem, Kikkert Voorwaarts, den 12den Mosleme Paulus en den 18den Groenewoud Susanna, alle 6 van Amsterdam; den 14den Wieringa Ommelanden, van Hamburg; den 20sten Zeilemaker Cuba, van Amsterdam. — Te Corfu den .... Verstok Regina Elisabeth, van Amsterdam. — Te Livorno den 5 Dec., van Gelderen Alida, van Newcastle; den 6den van der Gouwe Johanna Catharina, van Amsterdam. — Te Alicante den 2 Dec., van der Velden Maria Elisabeth, van Newcastle. — Te Marseille den 13 Dec., Smit Freerk Jan, van Newcastle. — Te Barcelona den 23 Nov., Pott Broedertrouw, van Newcastle. — Te Malaga den 1 Dec., Voorsee Geertruida Hendrika, van Troon. — Te Ramsgate den 18 Dec., Huberth Johanna Margaretha, naar Napels en den 14den Roelfzema Harmonie, naar Marseille, beide van Newcastle; Fenenga Twee Gezusters, van Londen naar Harlingen. — Te Deal den .... Wielema Drie Vrienden, van Charlestown naar Nickerie; den 14den de Winter Geertruida Catharina, van Porto naar Londen. — Te Falmouth den 13 Dec., Doornbos Borchers Adolf van Nassau, van Londen naar Adelaide. — Te Belfast den 12 Dec., Kuiper Maasnymph, van Koningsbergen. — Te Liverpool den 15 Dec., Kroll Antje en Jansje, van Stockholm. — Te Dublin den 14 Dec., de Haan Mercurius, van Dordrecht. — Op de Elve den 14 Dec., Mulder Goede Verwachting, van Rotterdam; Nijman Komeet, van Rio de Janeiro; Bakker Mina en Willem, van Grangemouth. — Te Tonningen den 11 Dec., Hoekstra Anna, van Siege, Haselhoff de Vrede, van Wordingburg, den 12den Emmelkamp Annegiena, van Nijsted, van Peer Aukje, van Horsens en Schoemaker Tweeling, van Korsoer, alle 5 naar Holland; Veldhuis Vrouw Martha, van Dantzig naar Zwolle; Waterborg Karsina, v. Nestved n. Engeland.

Binnengekomen te Helvoet den 12 Dec., kapit. Plokker Anna, van Londen. — Te Dungeness den 20 Dec., Scholtens Catharina, van Kertch naar Hull. — Te Bilbao den 5 Dec., van Wijk Drie Gebroeders, van Hamburg. — Te Palermo den 29 Nov., Nijman Margaretha Hermanna, van Civita Vecchia.

Vertrokken van Amsterdam den 16 Dec., kapit. Wilmink Hermanna Wilmink, naar Genua; Molenaar Nepthun, n. Curacao. — Van Batavia den 12 Oct., van Strijen de Nijverheid en den 18den Bonjer Hermina Maria, beide naar Amsterdam; Lodewijks Jacoba Cornelia, naar Rotterdam; den 17den Verschuur Vier Gezusters, naar Nederland; den 19den Kley Admiraal van Heemskerk, naar Amsterdam; den 21sten Wiegmink Vier Gebroeders, n. Singapore; den 22sten Rutgers qq. Goede Verwachting en Knoop Zeevaart, beide naar Amsterdam; Carst Tm. Elise Susanna, n. Rotterdam. — Van Suriname den 17 Nov., Stapert Urania en den 18den Reintjes Suriname, beide naar Amsterdam. — Van Livorno den 7 Dec., Pijbus Hoop en Verwachting, naar Engeland. — Van Leith den 14 Dec., Mulder Afina Agatha, naar Hamburg. — Van Hull den 14 Dec., Pik Lucas Wicher, naar Amsterdam. — Van Hamburg den 14 Dec., Fenenga Johanna Barta, naar Amsterdam; Engelsman de Vlijt, naar Plymouth; Geerkamp Gebr. Geerkamp en Eybents Gesina, beide naar Altona. — Van Pillau den 13 Dec., van der Wall Grietje Mollema, naar Amsterdam; Mulder Grietje de Groot, naar Antwerpen.

Vertrokken van Colberg den 6 Dec., kapit. Topsand Martha, n. Amsterdam. — Van Cadix den 6 Dec., Struik Jenny, naar Buenos-Ayres.

In lading te Londen den 15 Dec., kapit. van der Wall Frauwkje, naar Amsterdam.

ZOUTKAMP, 18 Dec. Binnengekomen kapit. Boetcher Elisabeth, van Leith naar Jutland, als bijlegger.

DELFZIJL, 17 Dec. Binnengekomen den 14 Dec., kapit. Janssen Hoffnung, van Leer; de Haan Alida, van Weener; Sieders Gesiena, van Bremen; Brouwer Wijbrandus Udo, van Nieuwe Schans naar Suriname; den 16den Mulder de Vr. Klasina en Mulder Megrietha, beide van Carolinerzijl, Hillebrands die Frau Maria, van Bremen; alle 3 naar Amsterdam.

Vertrokken den 16 Dec., kapit. Barghoorn de Vr. Trientje, naar Emden; Sempers Maria, naar Haren; Held Helena, naar [illegible]

HARLINGEN, 15 Dec. Vertrokken den 12 Dec., kapit. Cappon Neptunus, naar Schotland; Kuiper Maria, naar Hull.

Het schip Eendragt, kapit. S. W. de Boer, van Leith naar Konstantinopel, is den 14 Dec. te Portsmouth lek binnengeloopen.

Volgens brief van kapit. D. van Dam, voerende het schip Johanna Margaretha, in dato Kertch den 19 Nov., heeft hij in de Zwarte zee veel schade geleden, hoofdzakelijk bestaande in het verlies van een aantal zeilen, de sloep met de davids en verdere toebehooren, benevens de verschansingen, stutten, de band van de groote rust en meer andere schade aan schip en tuig.

Aangaande de schepen Eolus, kapit. G. Slichtenbree Jr., den 18 Dec. 1853 van Bangkok naar Amsterdam vertrokken; Geertruida, kapit. H. T. Hezewinkel, van Amsterdam naar Stettin, den 10 Oct. 1854 uit het Vlie gezeild; Christina Hendrika, kapit. J. H. Mulder, van Koningsbergen naar Amsterdam, den 14 Sept. van Pillau derwaarts gezeild; en Juntina, kapit. J. G. Olthoff, van Newcastle naar Kampen, den 11 Nov. te Newcastle zeilklaar, heeft men sedert niets vernomen.

De Holl. bark Lewe van Nijestein, kapit. Borchers, van Hamburg naar Hobarttown, is den 16 Dec. te Cuxhaven in de haven gekomen.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

11 Dec. Knoop, Vr. Wiecherdina, v. IJstad n. de Maas, m. gerst.
— de Jonge, Gesina Jantina, v. Koppenh. n. Holland, m. gerst.
— Speelman, Geertruida, v. Dantzig n. Amst., m. tarwe.
12 — Bakker, Samuel, v. Pillau n. Londen, m. hout.
13 — Dijk, Alida Sinnige, v. Stockholm n. Schiedam, m. rogge.

De wind den 11 Dec. N., W.Z.W., Z.W.; den 12den W.Z.W., Z.W.; den 13den Z.Z.W., Z.; den 14den W.Z.W.

SCHEEPSVRACHTEN.

DANTZIG, 14 Dec. Gesloten naar Antwerpen voor f 40 en 5 pCt. per last tarwe, Amsterdam f 37,50 per last rogge.

Prijs van het Roggebrood.

GRONINGEN, 18 December 1854.
4 Nederl. ℔ 50 cent.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

GRONINGEN, 19 December.

TARWE.			GERST.			
Oude	70 ℔	f	Veen	66 ℔	f 6,80	Zw. Voer 36 ℔ f
N. Oml.	68 „	„ 11,05	Winter	64 ℔	f 5,70	„ 38 „
„	70 „	„ 11,85	„	56 „	„ 6,00	„ 40 „
„	72 „	„ 12,35	„	58 „	„ 6,30	„ 42 „
„ Old.	70 „	a 11,35	Zomer	54 „	„ 5,30	„ 44 „
„ „	72 „	„ 11,95	„	56 „	„ 5,60	BOONEN.
„ „	74 „	„ 12,55	Knobbe	60 „	„ 6,40	Paardeb f 7,25
„	„	„	„	62 „	„ 6,70	Gr. Erw. f
ROGGE.			HAVER.			Graauwe f
						ZADEN, ENZ.
Inl.	64 ℔	f 8,45	Dikke	36 ℔	f 3,40	Old. Koolz. f
„	66 „	„ 8,85	„	38 „	„ 3,60	Inl. f 12 f 15
„	68 „	„ 9,25	„	40 „	„ 3,80	Oost. dito f 14 f 15
„	70 „	„ 9,65	„	42 „	„ 4,00	Zomerzaad f
BOEKWEIT.			„	44 „	„ 4,20	G. Mosterdz. f
Gr. Zd.	64 ℔	f 6,70	„	46 „	„ 4,40	Dijnzaad
„	66 „	„ 7,10	„	48 „	„ 4,65	Dederzaad f
„	68 „	„ 7,50	„	50 „	„ 4,85	Gr. Gort f 9,25,50
Zw. Zand	64 „	„ 6,50	Witte Voer	36 „	„ 3,50	Par. 100N. ℔ f 18
„	66 „	„ 6,90	„	38 „	„ 3,70	
Veen	64 „	„ 6,40	„	40 „	„ 3,90	Raapolie p. f

Over 't geheel was er heden in de meeste graanartikelen meerder kooplust. Tarwe 25 en Rogge 10 a 15 cent hooger verkocht. — Boekweit met weinig handel in een doen. — Gerst meer gevraagd en 10 a 15 cent hooger verkocht. — Dikke Haver 10, Voer 15, en Zwarte 10 cent hooger verkocht. — Boonen in een doen. — Koolzaad bijna niet in omgegaan. — Gort stil. — Raapolie als voren.

AMSTERDAM, 18 December. Tarwe tot vorige prijzen cons. verkocht; 130 ℔ b. Pools. f 482, f 485; 126 ℔ [illegible] f 450; 129, 130 ℔ r. Koningsb. f 445, f 450; 129, 130 ℔ Geld. f 410, f 415; 126 ℔ Friesch f 380. — N. Inl. Rogge prijshoudend; gedr. iets hooger verkocht; 123 ℔ Holst. f 312; 117, 118 ℔ n. Inl. f 285, f 288, f 291; 114 ℔ dito f 276 zakm. 118, 119 ℔ Archang. f 318, f 322; 122 ℔ o. Pruiss. f 340. Gerst iets hooger; 112, 114 ℔ n. Deens. f 238, f 244; 108 ℔ Oldamm. Winter f 269; 117 ℔ lar. Cheval. f 255.

Erwten [illegible] op vorige prijzen [illegible] handel.

Koolzaad dadelijk en het voorjaar onveranderd, najaar 1 p. hooger; verkocht: Oostvriesch a 84 p. vl.; op 9 vat olie in April 89 p. vl.; Sept., Oct. en Nov. 74 p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk en op levering williger, bleef echter levering van den 1sten Mei iets flaauwer; op 6/w. f 52; Vl. f 50,50; Mei 1855 f 51 a f 50 a 25; Sept., Oct. en Nov. f 44,25 a f 44. — Lijnolie prijshoudend; op 6/w. f 44; Vl. f 42,50 a 75; Maart en April 1855 f 43,25; Mei 1855 f 43, 50. — Hennepolie op 6/w. f 48,25; Vlieg. f 47. — Raapkoeken f 85 a f 90. — Lijnkoeken f 13 a f 16.

LONDEN, 15 Dec. De aanvoer van alle soorten graan is deze week niet groot, doch van meel tamelijk ruim geweest. Er waren heden niet vele koopers ter markt en evenwel werd Tarwe 1 a 2 sh. duurder betaald; ook vreemde ging grif van hand tot zeer vaste prijzen; ook in zeilende ladingen werd het een en ander verhandeld. Gerst meer gevraagd. Boonen en Erwten moeijelijk te plaatsen. Haver 6 p. hooger.

SCHIEDAM, 16 Dec. Moutwijn f 23. — Jenever f 28,50; Amst. proef f 29,75.

BOTERMARKTEN.

GRONINGEN, 19 December. De prijs der Boter was heden hooiboter per ½ ton f 17, per 1/16 ton f 8,25.

LEEUWARDEN, 15 December. De prijs der Boter was heden f 42,50.

LONDEN, 15 Dec. Boter flaauw, beste Friesche 94 a 104 sh.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 19 Dec. Rundvee met weinig aanvoer; prijzen iets hooger: vetten van 26–28 cent het ½ Ned. ℔; een bijzonder fraai rund is er verkocht door J. L. Gosschalk, op de Nieuwestad, wegende pl. m. 880 halve Ned. ℔, voor f 279 aan een Friesch koopman; vaarmelkte van f 70 tot f 110; schapen nog wat aan, maar trage verkoop, van f 10 tot f 13; levende varkens met tamelijken aanvoer en willigen verkoop, van f 10 tot f 22; geslagte dito goed aangevoerd en vlug verkocht van f 50 a f 58, enkelen zelfs nog boven de f 60 per 100 Ned. ℔.

LEEUWARDEN, 15 Dec. De veemarkt was heden ruim voorzien, de prijzen dalende, zoodat de meeste vette beesten door de verkoopers voor eigen rekening naar Londen zijn afgezonden. Vette kalvers ruimer aangevoerd, en moesten lager worden afgezet, zoodat ze niet allen zijn verkocht. Vette varkens prijshoudend, doch de schapen ondervinden wekelijks verlaging der prijzen, ten gevolge der slappe markten te Londen.

AMSTERDAM, 13 December. 83 kalveren werden verhandeld voor f 80, f 70 en f 60; 120 varkens 50–52 cent het Ned. ℔; 131 schapen f 22, f 24 en f 26.

LONDEN, 15 Dec. De veemarkt was heden goed voorzien, de kwaliteit der beesten uitmuntend; de prijs der beste soort ossenvleesch was 5 sh. a 5 sh. 4 p. per 8 pond.

EFFEKTENBEURS.

Amsterdam, 18 December.

Nederl. Werk. Schuld 2½ pCt. 59⅝, 59⅞, 59[illegible]; Dito 3 pCt. 70[illegible], 71[illegible], 70[illegible]; Dito Dito 4 pCt. 89[illegible], 89[illegible]; O. I. Leening 4 pCt. 88[illegible]; Amortisatie-Syndicaat [illegible] pCt. 87; Handelm. 4½ pCt. 122. — Belgie, bij Rothschild 2½ pCt. 48⅝, 48[illegible], 48[illegible]. — Spanje, Onbep. [illegible] pCt. 18[illegible], 18⅛, 18⅛; Dito 3 pCt. 37[illegible]; Dito Binnenl. 6/m. 3 pCt. 33[illegible], 33⅜, 33[illegible]; Coup. Bewijzen 5[illegible]; [illegible] Schuld 4½. — Portugal, te Londen 3 pCt. 36[illegible], 36⅛. Rusland. Obl. Hope 1798 en 1816 5 pCt. 99⅞; Dito bij Hope 4 pCt. 76½. — Polen, Aand. m. Loting fl. f 130½. — Oostenrijk, Metall. 5 pCt. 63, 63[illegible]; Nieuwe 1847 2½ pCt. 32⅜, 32[illegible]; Dito 1851 en 1852 pCt. 32⅜, 32[illegible]; Dito Nieuwe 5 pCt. 73¼, 73⅛; Dito 1854 5 pCt. 73¼, 73⅛; Nation. Metall. 5 pCt. 1854 [illegible]; N. Weener Loten v. 250 fl. 1854 f 232; [illegible] 96½; Dito 1843 5 pCt. 96⅛; Mexik. Ehk. 19⅛; [illegible] Onbep. 19⅛; Peru 4½ pCt. 66½; Gren. Uitg. 5⅛; [illegible]

Bij trage affaire waren heden Holl. fondsen een weinig [illegible] In vreemde effekten was de stemming insgelijks iets [illegible] Alleen in Oostenr. vertoonde de handel eenige levendigheid.

Gren. Onb. St. 15[illegible]; Bl. Gr. v. 500 £ 3[illegible]; 5 pCts. [illegible] bij Stieglitz 81[illegible]; 4½ pCts. Fransche Rente [illegible] 53; 3½ pCts. [illegible] Aand. f 182½.

Koers van het Geld: Beleening 3; Prolong. 3; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. [illegible]; Spanje [illegible] pCt. 18⅛; Binnenl. 3 pCt. 33[illegible]; Metall. 5 pCt. 63[illegible].

BIJVOEGSEL
[illegible] *Groninger Courant van den 20sten December* 1854, *no.* 108.

NIEUWSTIJDINGEN.

NEDERLANDSCH OOST-INDIE.

BATAVIA, 27 October.

[illegible] den gouverneur-generaal is bij besluit van den 4den [illegible]getrokken, het besluit van den 30sten Junij 1853, no. [illegible] de directeur-generaal van financiën gemagtigd, om te [illegible]kken op aanvragen om gouvernements wissels op het [illegible]ment van koloniën, en om het publiek bekend te ma[illegible] de door hem ter zake te maken regeling.

Volgens eenen door het gouvernement uitgegeven staat [illegible]productie, laat het zich aanzien, dat de koffij-oogst van [illegible] circa 50 pCt. grooter zal zijn dan die van 1853. De [illegible]oogst zal daarentegen veel kleiner zijn, ten gevolge der [illegible]dende groote droogte.

RUSLAND. — TURKIJE.

[illegible] *Mentzikoff* meldt van den 8sten, dat voor Sebastopol [illegible] belang was voorgevallen. Het vijandelijke vuur [illegible]nieuw voortgezet, en veroorzaakte weinig schade aan [illegible] belegerden, die tot de tweede linie van defensie zijn terug[illegible]kken en de quarantaine-batterij verlaten hebben, na [illegible] kanonnen aan boord der schepen te hebben gebragt.

[illegible] *Moniteur* bevat tijdingen uit de Krim van den 7den [illegible]. „De batterijen der verbondenen waren hersteld en ver[illegible] en het vuur zou binnen drie dagen tegen de vesting [illegible] kunnen worden. De verbonden legers waren op [illegible] wijze verschanst, en zouden op die wijze den win[illegible] doorbrengen, indien het noodzakelijk was.

[illegible] Franschen zullen het vuur heropenen door het werpen [illegible]sche pijlen, welke 7000 ellen ver dragen en [illegible] op de Russische vloot gerigt zouden worden. De versterkingen kwamen gelukkig aan; 3000 Engelschen waren weder met de schepen *Hannibal* en *Goldenfleece* aangekomen. [illegible] hoog tijd, wanneer althans waar is, [illegible] de Krim [illegible] 60,000 man was versterkt. Op dit [illegible]ijfer zal hoogstwaarschijnlijk wel iets af te dingen zijn, en [illegible] ware voor de Russen zelven ook niet te wenschen, daar zij reeds zooveel moeite hebben het thans aanwezige leger van het noodige te voorzien, ten gevolge van den slechten toevoer van levensmiddelen, daar de zee van Azof bijna onbevaarbaar is. Er wordt dan ook alles behalve een bekoorlijk tafereel opgehangen van den toestand van het Russische leger zoo in als buiten Sebastopol. Gevangen genomen officieren verzekeren, dat zij in geen 20 dagen vleesch hadden geproefd.

Met den *Sinaï* zijn berigten ontvangen van Konstantinopel tot den 5den dezer. Daarbij wordt gemeld, dat prins *Napoleon* zich gereed maakte om naar de Krim terug te keeren (een berigt uit Konstantinopel van den 6den meldt, dat de prins weder was ingestort); de hertog *van Cambridge* zou ook weldra zich weder derwaarts begeven.

Een ander berigt uit Konstantinopel van den 7den Dec., over Weenen ontvangen, spreekt van een uitval der Russen op den 5den dezer tegen de Fransche liniën, welke echter met groot verlies door den Franschen generaal *Forey* was afgeslagen.

— De berigten uit Athene van den 4den Dec. blijven een treurig tafereel ophangen van den toestand, waarin de Grieksche hoofdstad verkeert ten gevolge van het voortdurend woeden der cholera.

De Fransche gezondheids-officieren en zusters van weldadigheid doen alles, om het leed der bewoners te verzachten. De massa, die de stad ontwijkt, is zoo groot, dat de Fransche schout-bij-nacht eene stoomboot heeft beschikbaar gesteld, om de te Pyraeus opeengepakte menigte naar de eilanden te voeren. De ambtenaren, die de stad hebben ontvlugt, worden afgezet. Daaronder behoort de burgemeester van Athene. Eene depêche van den 8sten meldt, dat destijds eene zeer groote verbetering in dezen toestand was gekomen.

— Zoo als wij reeds mededeelden, is thans de tekst van het tusschen Oostenrijk, Frankrijk en Engeland gesloten traktaat bekend. Het bevat 7 artikels; bij art. 1 verbinden de partijen zich wederkeerig in geene schikking met Rusland te treden, zonder elkander daarover te hebben geraadpleegd; art. 2 legt aan Oostenrijk de verpligting op, de vorstendommen tegen elken aanval te waarborgen, 't geen evenwel geen hinderpaal mag opleveren voor de vrije bewegingen der Engelsche, Fransche en Turksche troepen op dat grondgebied; bij art. 3 en 4 beloven partijen om, zoo vijandelijkheden tusschen Rusland en Oostenrijk mogten uitbarsten, elkander wederkeerig met hare land- en zeemagt in den tegenwoordigen oorlog te ondersteunen en in dat geval niet dan met gemeen overleg vrede-voorwaarden van Rusland te onderzoeken; in geval, zegt art. 5, de herstelling van den algemeenen vrede op de grondslagen der vier bekende voorwaarden vóór den 1sten Januarij niet mogt verkregen worden, zullen de contracterende partijen onmiddellijk de meest afdoende maatregelen beramen om tot het doel van hun verbond, de herstelling van den vrede, te geraken; art. 6 bepaalt, dat aan Pruissen mededeeling zal worden gedaan van dit traktaat en zal met blijdschap de toetreding dier mogendheid worden ontvangen; art. 7 zegt eindelijk, dat de ratificatiën binnen 14 dagen zullen plaats hebben; gelijk reeds is geschied.

Men ziet uit dit stuk, dat Oostenrijk zich eigenlijk tot niets anders verbindt, dan wat het reeds in het traktaat met de Porte op zich genomen had; alleen in geval werkelijk de oorlog tusschen Rusland en Oostenrijk begint, zou *ipso facto* het of- en defensief verbond met Engeland en Frankrijk gesloten zijn; geschiedt dat niet, dan zal Oostenrijk ten minste niet vóór den 1sten Januarij aanstaande een werkzaam deel aan den tegenwoordigen oorlog moeten nemen. Alles zal dus verder afhangen van 't geen in Decembermaand nog kan geschieden.

Vóór den 1sten Jan. toch moet Rusland beslissen of het de vier voorwaarden zal willen aannemen, om daarop in verdere vredesonderhandelingen te treden, of liever, of het dit zal doen zonder eenig voorbehoud. Ter beantwoording dezer vraag, herinneren wij aan eene depêche van graaf *Nesselrode* van den 26sten Aug., waarin hij opzigtens de vier punten zegt: „De Westersche mogendheden willen het *onmogelijke* van ons. Zij verlangen in het belang van het Europeesch evenwigt de opheffing van alle vroeger door ons geslotene verdragen, de vernietiging van onze marine-etablissementen, die, gelijk onze tegenstanders gelooven, eene voortdurende bedreiging tegen het Turksche rijk zijn. Zulke voorwaarden kunnen alleen op de vooronderstelling berusten, dat het Russische rijk door langdurigen oorlog reeds was uitgeput. Kon evenwel Rusland door den drang der omstandigheden immer genoodzaakt worden, die vorderingen toe te geven, dan zoude dit, verre van den vrede van Europa duurzaam te verzekeren, dezen veeleer aan altijddurende verwikkelingen prijs geven."

Doet zulk eene beoordeeling der vier voorwaarden reeds vermoeden, dat de pogingen der drie verbonden mogendheden op Rusland schipbreuk zullen lijden, nog meer worden wij in deze opvatting bevestigd door een hoofdartikel thans in het Petersburger hofblad verschenen, waarin het oude thema van opzettelijk misverstand der edele bedoelingen van Rusland weder wordt opgevat.

Ook wordt van den Keizer van Rusland verhaald, dat hij tot een' Amerikaanschen staatsman, bij gelegenheid van een vertrouwelijk gesprek gezegd zou hebben: Wat geef ik om de vier punten! In de Krim worden onze troepen verdubbeld en dán zullen wij onze punten tellen.

Uit Berlijn wordt gemeld, dat de Pruissische regering zich niet tegen het verdrag van den 2den December, welks inhoud niets bevat waartoe Pruissen niet reeds is toegetreden, heeft verklaard, maar hare gevoeligheid heeft te kennen gegeven over den spoed waarmede het sluiten van het verdrag heeft plaats gehad. In tegendeel moet in den Pruissischen ministerraad, op den 15den dezer gehouden, besloten zijn, dat de regering zal toetreden tot het traktaat van den 2den December, mits aan de regering voordeelen verleend worden betreffende de scheepvaart in de Oostzee.

ITALIE.

Uit Turin wordt van den 8sten gemeld, dat de spanning tusschen de Jezuïten en de Napelsche regering nog geenszins had opgehouden en van meer ernstigen aard scheen te zijn dan aanvankelijk werd vermoed. De regering zou achterdocht hebben opgevat, nadat zij had vernomen, dat door de Jezuïten in hunne inrigtingen van onderwijs werd geleerd, dat den Paus magt was gegeven over al de souvereinen der aarde. De door de Jezuïten ingediende memorie was door den Koning niet aangenomen, en men hield het voor mogelijk, dat de leden dier orde last zouden bekomen om het koningrijk te verlaten.

— De rijke door den kardinaal *Maï* nagelatene bibliotheek is door de pauselijke regering aangekocht, om, overeenkomstig het verlangen van dien beroemden geleerde, in het collegie der propaganda geplaatst te worden. Deze boekerij wordt op ongeveer 90,000 francs gewaardeerd. De zevenduizend deelen waaruit zij bestaat zijn grootendeels oude en zeer zeldzaam geworden uitgaven.

— Na langdurige onderhandelingen tusschen de Oostenrijksche en Toskaansche regering, is het eindelijk tot eene schikking gekomen, volgens welke de Oostenrijksche troepen, die sedert 6 jaren daar gestationeerd waren, het groothertogdom binnen kort zullen verlaten. De organisatie van het Toskaansche leger is nu, onder de leiding van de Oostenrijksche officieren, zoo ver gevorderd, dat de groothertogelijke regering over een eigen goed gevormd leger van 10 à 12,000 man te beschikken heeft.

SPANJE.

De Cortès hebben, in hunne zitting van den 9den Dec., van den heer *Santa-Cruz*, minister van buitenl. zaken, verklaringen ontvangen nopens eenige beschuldigingen tegen *Maria Christina* ingebragt. Daaruit blijkt dat de vijanden der Koningin-moeder de zaak betreffende hare jaarwedde zeer overdreven hebben voorgesteld, door te beweren dat zij 7 millioen realen te veel had ontvangen. Zij had slechts 3½ millioen realen meer uit de schatkist genoten, dan de Cortès haar in 1845 hadden toegestaan.

De democraten zijn ontmoedigd. Een hunner voornaamste hoofden heeft verklaard, dat *Espartero* dagelijks eenen stap achterwaarts doet, met eene snelheid, die ontmoedigend is voor de talrijke vrienden, welke hij tot nu toe telde. Deze houding heeft dan ook reeds tot vele desertiën aanleiding gegeven, vooral onder de ultraprogressisten, van welke vele leden zich aan de liberale partij hebben aangesloten.

De ultra-progressisten en de democraten rekenen nog altijd op de kwestie der accijnsen, om de meerderheid weder te bekomen. In sommige provinciën ziet men zelfs onlusten te gemoet, indien deze belasting niet wordt afgeschaft.

DUITSCHLAND.

Sedert het aan de drukpers in Pruissen verboden is militaire mededeelingen te doen, heeft men naauwelijks gewag gemaakt van de wapeningen en versterkingen in de havens der Oostzee. Zeker is het intusschen dat men steeds met de wapening voortgaat; men schat zelfs de sommen voor deze werkzaamheden besteed, op 2½ millioen thalers. — De Bondsvergadering te Frankfort zal waarschijnlijk spoedig een besluit nemen opzigtens de wapeningen, ten einde de contingenten gereed te houden.

— De beraadslagingen in de Pruissische Tweede Kamer van den 15den hebben ten opzigte van het ontwerp-adres van antwoord op de troonrede van *Bethmann-Hollweg* eene onvoorziene wending genomen. Nadat eenige sprekers daartegen hadden gesproken, is het door den voorsteller weder ingetrokken.

— Door Engelsche werf-officieren worden reeds te Frankfort en in de naburige Duitsche staten uitgediende manschappen aangeworven voor het Engelsche leger in de Krim, ten einde te dienen in het vreemden-legioen, tot welks oprigting door het Parlement is besloten.

— Men verneemt dat het kapitaal voor den spoorweg van Munster naar Rheine, als eerste begin van eene verbinding met de Noordzee over Emden, ten volle is bijeengebragt. De werkzaamheden van den aanleg zullen in het aanstaande voorjaar een' aanvang nemen.

DENEMARKEN.

Het nieuwe Deensche ministerie schijnt niet van langen duur te zullen wezen. Volgens berigten uit Koppenhage, zouden de nieuw benoemde leden van het kabinet geene personen zijn, die den noodigen invloed op den rijksdag kunnen uitoefenen. Reeds merkt men op, dat zich onder de leden dier vergadering eene uitgebreide oppositie tegen het ministerie vormt.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 16 December.

In de zitting van het Huis der Gemeenten is gisteren avond het met Oostenrijk gesloten traktaat ter tafel gelegd, waarvan de ratificatiën den vorigen dag te Weenen waren uitgewisseld. Vervolgens deed lord *John Russell*, onder luide en algemeene toejuiching, het aangekondigde voorstel, om den dank des lands aan het leger in de Krim te doen betuigen. Hij herinnerde bij die gelegenheid de roemrijke loopbaan van lord *Raglan*, den edelen wedstrijd der Engelsch-Fransche legers, den strijd aan de Alma, bij Balaklava en Inkerman, de wreedheden der Russen, in het vermoorden der gekwetste Engelsche soldaten. De motie werd bij acclamatie en met de meeste geestdrift aangenomen, terwijl de zitting onmiddellijk werd geadjourneerd.

In de zitting van het Huis der Lords heeft de hertog *van Newcastle* eene motie in gelijken zin voorgesteld en heeft graaf *Aberdeen* eene lofspraak gehouden op *St. Arnaud*, *Canrobert* en *Bosquet*. De motie werd zonder stemming aangenomen. Daarna hervatte het Huis de beraadslaging over het regeringsvoorstel om een vreemden-legioen van 15 000 man te organiseren, en werd dit, gelijk wij reeds per telegraaf hebben medegedeeld, met 55 tegen 42 stemmen aangenomen, nadat evenwel het cijfer der manschappen van 15,000 op 10,000 was teruggebragt.

De heer *Grafton* heeft aangekondigd, dat hij een voorstel zal doen tot het houden van een biddag, ten einde den Hemel te danken vóor den gunstigen uitslag der Engelsche wapenen.

De lord-mayor van Manchester heeft tegen aanstaanden Maandag eene algemeene vergadering bijeengeroepen, om de zoogenoemde vredelievende denkbeelden van het parlementslid *Bright* te wraken. Van vrede wil men dan ook niets hooren; alles is even oorlogzuchtig gestemd en het mag wel een merkwaardig feit genoemd worden, dat onder al de leden in de beide Huizen, bij de discussiën over de troonrede niet ééne zijne stem ten gunste van den vrede en de verzoening heeft durven verheffen.

Kenmerken zich alzoo de zittingen van het Engelsche Parlement door een oorlogszuchtig karakter, toch houdt men het er voor, dat deze stemming nog maar eene flaauwe afspiegeling is van den tegenwoordigen staat der stemming van de bevolking in Groot-Brittanje; aller gemoederen neigen ten oorlog en men beweert zelfs, dat de verklaring van Keizer *Nikolaas*, dat hij de vier hoofdpunten aannam, of de goedkeuring der Russische voorstellen door de Westersche mogendheden, in Engeland eene groote teleurstelling zouden te weeg brengen, daar men thans den oorlog tegen Rusland als eene noodzakelijkheid, eene behoefte, eene onvermijdelijke wet beschouwt.

Een der bladen zegt met nationalen trots: „Het is mogelijk dat de hulpbronnen van Rusland nog niet uitgeput zijn, doch wij hebben nog niet ernstig de onzen aangesproken." In deze woorden ligt de openbare opinie des volks, en de hoofdstrekking der meeningen, Dingsdag avond in de beide Huizen geuit.

— Weder zijn drie regementen naar de Krim ingescheept. Ook zijn schepen te Woolwich bezig geschut te laden uit het park aldaar.

— Al de officieren van het bij Odessa verongelukte oorlogsschip *Tiger* zijn in Engeland teruggekomen; zij hebben eene maand verlof erlangd en na afloop daarvan zullen zij zich naar Portsmouth begeven, om voor den krijgsraad te verschijnen.

— Voor eenige weken werden verscheidene schepen afgehuurd om granen uit de Donau-vorstendommen te halen; daartoe schijnt thans echter weinig uitzigt te bestaan. De firma's, die bij deze onderneming betrokken zijn, zijnde meest Grieksche, zeggen namelijk, dat de Britsche beambten blijven weigeren, de Donau-blokkade op te heffen, waardoor het onmogelijk is, de granen, die aldaar zeer goedkoop zijn, op te koopen. De Oostenrijksche regering moet intusschen de opheffing dier blokkade verzocht hebben.

— In de vorige week zijn te Londen proeven genomen met een nieuwen mortier, voor de zeedienst geschikt, van kapitein *Julius Roberts*. Deze mortier weegt 5 ton, is van 13 duim kaliber en werpt eene bom van 200 pond zwaar, met eene lading van 20 pond kruid. De voordeelen van dezen mortier bestaan hierin, dat men met alle zekerheid vuren kan in weêrwil van het rollen of slingeren van het schip in eene zware zee. Het terugstooten doet hoegenaamd geen nadeel aan het dek of aan de zijde van het schip. De mortier kan op iedere hoogte gesteld worden. Bij een hoek van 45 graden, met eene lading van 20 pond kruid, wordt een bom van 200 pond 4200 ellen ver geworpen.

— Het schip *James Baines*, kapt. *M'Donnell*, het grootste en nieuwste van de *Black Ball*-vloot, is Donderdag den [illegible] van Liverpool met de mails naar Australië vertrokken onder verpligting om de mails in 65 dagen over te brengen. In weêrwil van het stormachtig weder, werd het Woensdag door 3 stoomslepers op stroom gebragt.

De lading neemt ongeveer 1400 ton in. De brieven en dagbladen van Londen alleen bestaan in 320 zakken. Er zijn 700 passagiers aan boord. Om deze bevolking te voeden, zijn, behalve de gewone voedingsmiddelen, medegenomen: 75 schapen, waarvan 25 in ijs bewaard worden; 86 varkens, waarvan 6 in ijs; 100 dozijn kippen, waarvan 30 dozijn in ijs.

Het levende vee zal eerst gebruikt worden, nadat men de linie zal gepasseerd zijn.

— Volgens een met de jongste Indische landpost ontvangen berigt, is door den Britschen vlootvoogd met het Japansche gouvernement eene overeenkomst gesloten, waarbij twee Japansche havens voor de Britsche handelsvlag worden opengesteld.

— In de Noord-Amerikaansche stad Waastown heeft voor eenigen tijd een duel plaats gehad, hetwelk eenig in zijne soort mag worden geheeten. Het was namelijk een tweegevecht in de lucht; waartoe de *Uncle Tom's Cabin* had aanleiding gegeven, doordien een zekere *Johnny Freeman* daarvan niet minder dan 30,000 exemplaren had verspreid, waardoor een rijk slavenhouder, met name *Albright*, zich beleedigd achtte en diensvolgens eerstgenoemden uitdaagde. De beide duellisten kwamen overeen, dat ieder hunner met een' luchtbol zoude opstijgen en zich kon bedienen van een vuurwapen naar eigen goedvinden. Op den 25sten September noodigden zij de bewoners van Waastown uit, om getuigen van dit tweegevecht te wezen. Te 3 uur verhieven zich de beide ballons omhoog. *Freeman* had een twaalftal lange karabijnen, gelijk aan die waarvan de boschjagers zich bedienen, met zich medegenomen, terwijl *Albright* in het schuitje van zijnen ballon een' mortier had geplaatst.

De luchtbollen stegen nagenoeg regtlijnig en gelijktijdig nevens elkander op. *Freeman* wist zich echter weldra door eene behendige manoeuvre boven zijnen vijand te verheffen en loste een schot op hem, hetwelk de ander door het snel uitwerpen van ballast wist te ontgaan. Nu ontstond een merkwaardig gevecht, hetwelk voor de toeschouwers bleek uit een onophoudelijk op- en nederstijgen, regts en links wenden der ballons. Tot omstreeks 4 uur hadden de duellisten nog geene schade geleden, doch plotseling nam de ballon van *Albright* eene zijwaartsche beweging en zag men uit den mortier een' vuurstraal te voorschijn komen; de bom trof *Freeman's* ballon, die schuins boven hem stond. Zoodra *Freeman* bemerkte, dat hij door den val van zijnen verscheurden luchtbol verloren was, wilde hij ten minste niet alléén sterven; op het oogenblik dus dat zijn ballon langs dien van *Albright* pijlsnel nederdaalde, legde hij met een zijner karabijnen goed op hem aan en schoot hem dood. Weinige oogenblikken daarna stortten twee bloedende lijken voor de voeten der ontstelde toeschouwers ter aarde.

FRANKRIJK.

PARIJS, 14 December.

In den *Moniteur* wordt gemeld, dat door de daarvoor ingestelde commissie reeds een groot aantal bescheiden, behoorende tot de correspondentie van Keizer *Napoleon* I, zijn bijeengebragt. Aan den minister van Staat is een krediet van 100,000 fr. verleend, ter regeling en openbaarmaking der genoemde correspondentie.

— De Fransche *Moniteur* van den 9den bevat een keizerlijk besluit, waarbij de heer *Paul Dupont*, afgevaardigde, wordt gemagtigd tot het dragen der versierselen van de Nederlandsche orde van de Eikenkroon.

Indien wij ons niet vergissen — zegt de Konst- en Letterbode — is deze *Paul Dupont* de schrijver van de *Histoire de l'imprimerie*, waarin de aanspraken van Nederland op de uitvinding der boekdrukkunst zoo eigendunkelijk en onkritisch worden geloochend.

— Men heeft het treurige berigt ontvangen, dat *Leon Faucher* te Marseille is bezweken aan den typhus. de ziekte, waaraan hij sedert eenige maanden leed en tot herstel, waarvan hij zich naar *Hyères* begaf. Als letterkundige, staatsman en burger was hij algemeen en teregt geacht.

— Dezer dagen heeft de verkoop van de fraaije verzameling schilderijen van wijlen den baron *de Meklenbourg* plaats gehad. Deze verzameling bestond voornamelijk uit meesterstukken van de Hollandsche en Vlaamsche school. Wij laten hier eenige prijzen volgen, welke de voornaamste stukken hebben opgebragt. Een zeestuk, van *J. C. Schotel*, 6600 fr.; het portret van *v. Mieris*, door hem zelven, 2350 fr.; ondergaande zon, van *v. d. Neer*, 4100 fr.; binnenvertrek, van *J. Steen*, 2800 fr.; landschap, van *A. Pijnakker*, 6000 fr.; binnenvertrek, van *D. Teniers*, 5500 fr.; portret van *P. Rubens*, door zijnen broeder *P. P. Rubens*, 3200 fr.; binnenvertrek, van *v. d. Werf*, 2600 fr.; bloemstuk, van *J. v. Huysum*, 13,000 fr.; portret van den burgemeester *Six*, van *Rembrandt* 28,000 fr.; *P. Potter* 6450 fr.; *Christus*, van *Rembrandt*, 13,000 fr.; binnenvertrek van *P. de Hooghe* 5450 fr.; landschap van *J. Ruysdael* 14,000 fr.; landschap van *N. Berghem* 19,000 fr.; landschap van *J. Both* 28,200 fr.; zeestuk, van *W. v. d. Velde*, 8900 fr.; paardenmarkt van *Ph. Wouwermans* 80 000 fr. (afkomstig uit de galerij van de hertogin *v. Berry* en toen voor 35 000 fr. verkocht), landschap van *Hobbema* 72,000 fr.; St. Hubert, van *Ph. Wouwermans*, 7200 fr., wild van *J. B. Weenix* 9000 fr.; omstreken van Haarlem van *J. Ruysdael* 7900 fr. De geheele verzameling heeft 356,230 fr. opgebragt.

BELGIE.

BRUSSEL, 16 December.

De Kamer der Vertegenwoordigers heeft gisteren met 44 tegen 34 stemmen eene wet aangenomen nopens de gezondheidspolitie over het vee. Art. 16 van die wet stelt eene gevangenisstraf van 8 tot 14 dagen, en bij herhaling, van 14 dagen tot eene maand voor degenen die vleesch verkoopen van runderbeesten die ziek waren, en voor hen die ziek vee slagten.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Vrijdag den 15den December.

De beraadslagingen over het hoofdstuk voor het departement van oorlog worden voortgezet, en zijn de heeren *Meeussen*, *v. Nispen* en *v. Bosse* teruggekomen op hetgeen zij reeds betreffende deze aangelegenheid hadden in 't midden gebragt. — De heer *v. Nispen* verklaart daarbij de tegenwoordige oogenblikken niet zeer geschikt om over het bedrag van eene normale begrooting voor het leger te beraadslagen, en geeft te kennen, de voordragt te kunnen aannemen, ter zake van den algemeenen toestand van Europa, in verband tot dien des vaderlands, maar tevens ernstig te moeten waarschuwen tegen eene te hooge opdrijving van de uitgaven voor dit onderwerp, als eene der oorzaken van onzen zwaren schuldenlast.

De heer *Westerhoff* verzet zich tegen de poging, om een normaal cijfer tot stand te doen brengen, dat jaarlijks 12 millioenen zal beloopen. Dit cijfer acht spr. in tijden van vrede, voor ons klein landje niet dragelijk, en hij zal zich dus niet laten leiden door schoonklinkende woorden, alsof de eer en de veiligheid van het land op het spel stonden, om zijne stem te geven aan *dit* budget. Hij zal, met de hand op zijn hart, *tegen* stemmen; want hij acht het onverantwoordelijk, om in tijden van vrede 12 millioenen jaarlijks van de natie te vergen voor een leger, dat zoo groote uitbreiding niet behoeft. Geen andere drijfveer leidt hem dan *deze* overtuiging; want hij heeft zich ook, onder vorige ministeriën, tegen elke verhooging van uitgaven voor de begrooting van oorlog verzet. Overigens acht spr., dat er volstrekt geen vrees is voor oorlog voor ons land; 't ministerie bewijst zulks duidelijk, naardien het geene poging doet om te komen tot de organisatie van onze schutterijen, waarin toch, bij oorlog, onze grootste, zoo niet onze eenige kracht is gelegen.

De heer *Reinders* verklaart zich mede tegen het cijfer van dat hoofdstuk, op de gronden door den vorigen spr. bereids ontwikkeld; hij acht het ook, in verband met de behoefte aan afschaffing van belasting, niet in verhouding tot onze financiële krachten.

De heer *Gevers* verklaart, zijne goedkeuring aan het ontwerp te zullen verleenen, maar zich daardoor niet te willen binden voor het vervolg. — De heer *v. Goltstein* ontwikkelt verschillende bedenkingen, en verklaart, niet geheel bevredigd te zijn door hetgeen door den minister is medegedeeld nopens het stelsel van verdediging en de daartoe aan te wenden middelen, die hem, zoo lang de wet op de schutterij onveranderd blijft, voorkomen onvolledig te wezen. Hij verklaart, dat, indien hij zijne stem aan het hoofdstuk verleent, dit zal geschieden ter zake van de buitengewone omstandigheden, in welke men verkeert.

De heer *Luyben* herinnert, dat hij sedert 25 jaren doorgaans voor het hoofdstuk van oorlog heeft gestemd, maar geeft te kennen, ditmaal het voorgestelde cijfer niet te kunnen goedkeuren, ten ware de Regering verklare, dat dit cijfer door de buitengewone omstandigheden wordt gevorderd.

De heer *Hugenholtz* acht het ongeraden om thans een verhoogd cijfer te verleenen, zonder zich voor het vervolg te verbinden, omdat het dan ligt kan gebeuren, dat men later weder moet desorganiseren datgene, 't welk thans geregeld zou worden.

De heer *Delprat* verdedigt het comité van defensie en verzekert, dat door hetzelve een stelsel van verdediging is aangenomen, op 't welk de tegenwoordige organisatie is gebouwd.

Bij het vervolg der beraadslaging hebben de heeren *Mackay*, *Schimmelpenninck*, *Oosting*, *Wintgens* en *Dirks* gezegd, zich ditmaal voor de begrooting van oorlog te zullen verklaren.

De *minister van oorlog* komt nogmaals op het verledene terug, ten einde te doen gevoelen, dat hij zich niet heeft schuldig gemaakt aan inconsequentie, vermits hij vroeger in het denkbeeld verkeerde van met 10 millioenen en 4 tonnen voor het leger te kunnen volstaan, en thans een hooger bedrag verlangt, ter zake van de buitengewone omstandigheden en door den hoogeren prijs van zoo vele behoeften. Z. e. geeft vervolgens te kennen, dat als al de miliciens, zoowel als die van sommige wapens, 12 maanden bij hunne korpsen bleven, de uitgave niet ver van 12 millioenen zou blijven, maar dat men hetgeen thans wordt verlangd, slechts voor één jaar zou toestaan en dat zulks geen band daarstelt voor het vervolg. Tot eene splitsing der begrooting in eene gewone en buitengewone verklaart de minister geen kans te zien.

Op sommige punten antwoordende, zegt de minister, dat hij ten aanzien van de meerdere kosten, welke eene wijziging van de wet op de schutterij zou te weeg brengen, niets vooraf kan bepalen, maar dat eene wijziging van de wet op de militie geene meerdere kosten zal veroorzaken, en dat het nog onzeker is, of in 't volgende jaar er een kamp zal behoeven te worden betrokken.

Nadat nog de heeren *Thorbecke* en *v. Niepen* het woord hebben gevoerd, worden de algemeene beraadslagingen gesloten. Op morgen zullen de onderdeelen in overweging worden genomen.

Zitting van Zaturdag den 16*den December.*

Ingekomen een wets-ontwerp tot voorloopige regeling van uitgaven voor het departement van marine, gedurende de zes eerste maanden van 1855, met daarbij behoorende memorie van toelichting.

De commissie van rapporteurs voor het wets-ontwerp tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld brengt het eindverslag uit. De Kamer heeft beslist dat dit wets-ontwerp nog vóór het recès zal worden behandeld.

De beraadslagingen worden daarop gehouden over de artikelen van hoofdstuk X der staatsbegrooting voor 1855 (depart. van oorlog).

Na de goedkeuring der artikelen 1, 2 en 3, alsmede van de beweegredenen van het hoofdstuk, wordt dit in stemming gebragt, en (zoo als door ons reeds is medegedeeld) met 38 tegen 28 stemmen aangenomen.

(*Tegen:* de heeren *v. Wintershoven*, *van Hoëvell*, *v. Eck*, *Sloet tot Oldhuis*, *Blaupot ten Cate*, *Bots*, *Thorbecke*, *van der Veen*, *Luyben*, *Hoynck van Papendrecht*, *Huguenin*, *Beens*, *Storm*, *Hengst*, *de Poorter*, *Westerhoff*, *Meeussen*, *Zijlker*, *Reinders*, *Heemskerk*, *van Bosse*, *Anemaet*, *Strens*, *de Lom de Berg*, *Jespers*, *Ter Bruggen Hugenholtz*, *Meylink* en *Dullert*).

Daarop worden de algemeene beraadslagingen aangevangen over hoofdstuk XI der staatsbegrooting (departement van koloniën).

De heeren *ten Caté* en *Zijlker* hebben zich zeer beklaagd over de slavernij in de W.-Indiën; de heeren *Godefroi* en *Elout* over de strafwetgeving in de O.-Indiën. De heer *Thorbecke* heeft onder anderen inlichting gevraagd over de fabrikatie van koffijzakken door de maatschappij van weldadigheid. De heer *Mackay* heeft verlangd te vernemen, hoe ver de commissie voor de emancipatie der slaven met haren arbeid is gevorderd. De heer *Rochussen* heeft over de opleiding der kol. ambtenaren gesproken en nader toezigt in deze verlangd; hij sprak voor de kazernering der leerlingen. — De minister heeft geantwoord, dat de emancipatie der slaven slechts eene zaak van tijd was geworden; dat de Regering voor de goede behandeling der slaven alles doet wat mogelijk is; dat hij kolonisatie in Suriname zeer nuttig beschouwt; dat de regeling der strafwetgeving in O.-Indië wachten moet op die in Nederland; dat de middelprijzen van andere leveranciers worden besteed voor 't geen door de maatschappij van weldadigheid wordt geleverd, en dat de regering hare voortdurende zorgen wijdt aan de akademie van Delft. Ten slotte bespreekt de minister het traktaat door Amerika met Japan gesloten, en ontkent pertinent, dat de onderzoekingen van de archieven die met goede bedoelingen geschieden, worden bemoeijelijkt.

De beraadslagingen zijn niet ten einde gebragt en zullen Maandag worden voortgezet.

In de zitting van Donderdag zijn ingekomen de navolgende verzoekschriften, als: een adres van de kamer van koophandel en fabrijken te Groningen, houdende verzoek, om, zoo de accijnsen op de brandstoffen in stand moeten blijven, aan ieder die voor zijn bedrijf brandstoffen noodig heeft, het genot van vrijdom te verzekeren; een adres van *H. Roelfsema* en andere tabaksfabrikanten te Winschoten, tot afschaffing van den accijns op de brandstoffen; en een adres van *D. H. Burgstra* en andere ingezetenen van de gemeente Marum (Groningen), van gelijke strekking.

's GRAVENHAGE, 17 December.

Z. M. de Koning is eergisteren avond van het Loo in deze residentie teruggekeerd. Z. M. heeft zich dadelijk begeven naar H. M. de Koningin-weduwe, om HD. te verwelkomen.

Z. M. heeft het ontslag van den minister van marine, den heer *Enslie*, aangenomen, onder dankbetuiging voor de vele belangrijke diensten, door hem aan den lande bewezen, en *ad interim* in zijne plaats benoemd den minister van oorlog.

— De *'s Grav. Nieuwsb.* berigt, dat het Z. M. den Koning behaagd heeft, bij besluit van den 6den dezer, den gepensioneerden generaal-majoor *G. Bakker*, laatst waarnemend kommandant van het leger in Oost-Indië, te benoemen tot ridder met de ster der orde van de Eikenkroon.

— Men zegt, dat de minister van binnenlandsche zaken nog vóór het recès der Kamer verschillende wetsontwerpen, en onder anderen die strekkende om de geneeskundige organisatie te regelen, zal aanbieden. *De Tijd* voegt er bij: „Zijn wij wel onderrigt, dan zullen deze uit drie wetsvoordragten bestaan."

— Door den minister van binnenl. zaken is ingetrokken de circulaire, waarbij tot het doen van collecten ten behoeve van het fonds voor noodlijdende kerken en personen, aan de huizen van de leden der Hervormde gemeente, de schriftelijke vergunning van de burgerlijke autoriteit was voorgeschreven.

— In Januarij verwacht men eenige pensionering en dien ten gevolge ook eenige promotie bij het wapen der infanterie.

— Het wets-ontwerp tot inkoop en amortisatie van nationale schuld, thans door de Regering aan de Tweede Kamer der Staten Generaal aangeboden, strekt, om voor het dienstjaar 1854 nog aan te wijzen eene som van *f* 6,538,921.76½, welke zal worden besteed tot inkoopen van 2½, 3, 3½ of 4 pCts. rentegevende nationale schuld. De bedoelde som zal worden bestreden door: *a.* het batig saldo over 1851 ad *f* 83,311.13; *b.* de beschikbare middelen van 1852 ad *f* 255,610.63½; *c.* id. van 1853 ad *f* 5,000,000; *d.* het fonds der domeinen *f* 1,200,000. De wet zal in werking treden op den dag harer plaatsing in het *Staatsblad*.

— De boekhandelaren *Joh. Noman en Zoon* hebben in de voornaamste steden van ons land advertentiën laten aanplakken, waarop het werk van dr. *W. R. van Hoëvell: Slaven en Vrijen onder de Nederlandsche Wet*, wordt aangekondigd en tevens eenige der daarin voorkomende platen zijn afgedrukt. Nadat de politie alhier zijdelings het aanplakken dier advertentiën had trachten te verhinderen, maar haar dit niet was gelukt, schijnt zij dezen nacht die platen met roode verf te hebben onkenbaar gemaakt; althans zij waren den volgenden morgen allen in dien toestand. Het is een opmerkelijk verschijnsel, dat de politie der residentie niet gedoogt, dat de *afbeelding* wordt ten toon gesteld van *strafoefeningen der slaven*, die *dagelijks* te Paramaribo, onder de Nederlandsche wet, plaats hebben.

AMSTERDAM, 17 December.

Naar wij vernemen, heeft de algemeene synodale commissie besloten eene circulaire uit te vaardigen aan alle kerkeraden, ten einde de aanschaffing van het officiëel kerkelijk orgaan ook voor de archieven der gemeente te bevorderen, terwijl van wege den minister voor de zaken der Herv. eeredienst enz. aan de kerkelijke administratiën is te kennen gegeven, dat z. exc. het van belang acht daartoe mede te werken door in de daarop loopende kosten van abonnement ten laste der kerkelijke fondsen te voorzien; vertrouwende dat de kerkvoogdijen enz. de van hare zijde verlangde medewerking ten deze gaarne zullen willen verleenen. (*Kerkelijk Weekblad*)

— De heer *Leonard de Cuyper*, de verdienstelijke Antwerpsche beeldhouwer, heeft den dichter *van Lennep* den volgenden brief gezonden:

Mynheer! Eenmael was uw land ook het myne, en heden, ofschoon geographisch gescheiden, zyn wy, gesproten uit denzelfden stam, immers in denzelfden bloede verwantschapt. Onze [illegible] en onze geschiedenis, onze zeden. Waer Holland [illegible] op dragt, mag België fier op wezen, waer [illegible] der groote mannen van de oude Nederlanden door het eerste woord vereerd, zal het tweede, in de hulde, niet ten achteren blyven.

Zulks daergesteld synde, begrypt Gy, Mynheer, dat, wie, ten onzent, zoo denkt, met geene geringe belangstelling al dat geen nagaet wat ten uwent opmerkenswaerdigs voor mag vallen. Wat my betreft, die belangstelling wyde ik er aen toe, en wanneer ik lest vernam, dat men in Holland voornemens is *Bilderdyk* een standbeeld op te rigten, heeft my die edele gedachte zoo innig gestreeld, dat ik vermeend heb myn poogen met het Uwe te moeten aensluiten om aen eenen anderen grooten naem onzer geschiedenis de eer te doen toekennen, welke thans voornoemden dichter te beurt valt.

Onwedersprekelyk verdient deze de hulde, die hem gaet worden bewezen. Als volledige uitdrukking der litterarische begrippen zyner leefeeuw, heeft *Bilderdijk* gansch een tydvak daergesteld in de jaerboeken onzer letterkunde. Dat tydvak, even als het door de gewrochten van 's mans vernuft werd veredeld, mag nu ook wel ten minste door eenen blyk der volkserkentenis gehuldigd worden.

Doch indien hem die hulde moet worden toegebragt, ontstaet er een onregt tegenover eenen anderen naem niet min doorluchtig in de letterkundige wereld en — waer den schrijver der *Geesten Wereld* de eerezuil wordt opgerigt, zal de dichter van *Gysbrecht van Aemstel* onverheerlykt blijven? Dit onregt mag niet bestaen. *Vondel*, Mynheer, de oude, groote *Vondel* is zoo zeer niet te miskennen. Wat *Rubens* in de schilderkunst, heeft hij aengerigt in het letterenvak. Zyne werken vormen mede een ontzagwekkend geheel — en zonder van zyne uitmuntende verdiensten als lyrisch dramadichter te gewagen — kan men met reden zeggen dat by in Nederland, schier eventydig en misschien even groot met *Milton* en *Shakspeare* in Engeland, met *Corneille* in Frankryk gearbeid heeft, om de zestiende eeuw hare litterarische waerde by te zetten.

Daer nu meer dan eene betrekking *Vondel's* naêm aan dien myner vaderstad hecht, en myne middelen my dan ook toelaten zulks te verwezenlyken, heb ik besloten, als Antwerpenaer en voor zooveel myn ontwerp met uwe ondersteuning mag worden vereerd, die onbillykheid te regt te wyzen. Diesbalve koom ik hier aen de kommissie, gelast met het uitgeven van *Vondel's* werken, het volgende voorstel doen:

„Indien gezegde kommissie, in eene stad van Holland, ter nagedachtenis van *Vondel* een standbeeld op wil rigten, verbind ik my, by deze en tegenover haer: 1) Tot het kosteloos vervaerdigen van het daertoe vereischte model; 2) Tot het aenvatten der des noodige beeldhouwwerken, op welke grootte het ook moge wezen.

En ik verpligt my bovendien: Van het gedenkstuk, na zyne voltooijing, *immer op mijne eigene kosten* te doen vervoeren en afleveren ter dier plaetse waer het zou worden opgerigt.

De belangloosheid met welke dit voorstel wordt gedaen, laet my geenen stond twyfelen, of het zal van voornoemde kommissie, in belang van het gekrenkte regt, in niet ongunstige aenmerking worden genomen.

Aenvaerd, Mynheer, de uitdrukking myner hoogachting en innige verkleefdheid. (*Schelde.*)

GOES, 15 December.

Eindelijk schijnt de weldadige geest der concurrentie zich ook tot de bakkers te zullen uitstrekken. Nadat sedert de afschaffing der broodzetting, gedurende bijna twee jaren het brood door de bakkers voor gelijken (men zegt, vooraf onderling bepaalden) prijs verkocht is, heeft een der bakkers het ijs gebroken en bekend gemaakt, dat het tarwebrood bij hem verkrijgbaar is voor 24 cent, zijnde één cent minder dan de prijs bij de anderen.

Men hoopt algemeen dat het hierbij niet blijven zal en het voorbeeld door één' gegeven, bij de overigen navolging moge vinden.

's HERTOGENBOSCH, 14 December.

De provinciale staten van Noord-Brabant hebben in eene gisteren gehouden vergadering, welke tot laat in den avond voortduurde, eindelijk het reglement op het waterschap van het uitwaterings-kanaal van Grave naar den Amer met eene groote meerderheid goedgekeurd, nadat daarin al de verlangde waarborgen voor schaden aan de benedenlanden waren opgenomen, welke bij een amendement van het lid uit Heusden, den heer mr. *Korteweg*, daarin zijn gelascht. Hierdoor zijn de gemoederen bevredigd, en zal de klove zijn gedempt, welke zoo lang tusschen twee gedeelten der provincie heeft bestaan. Er waren 44 leden tegenwoordig, slechts 7 stemden tegen.

— Rondom den Bosch is alles eene zee gelijk, zoodat de posten ongeregeld aankomen.

ARNHEM, 15 December.

Men is hier voortdurend bezig den gedeeltelijk ingestorten toren van de St. Walburg kerk af te breken, terwijl de godsdienstoefeningen in het gebouw *Musis Sacrum* plaats hebben. Het voornemen bestaat om den toren weder op gelijke wijze op te trekken, als die vroeger gestaan heeft, en in denzelfden vorm als de overgeblevene.

GRONINGEN, 19 December.

Bij de Zondag gehoudene godsdienstoefeningen is aan de Herv. gemeente bekend gemaakt, dat de herwaarts beroepen leeraar ds. H. UDEN MASMAN dat beroep, onder inwachting der kon. approbatie, heeft aangenomen.

— Op Zondag l.l. mogt de heer JOHANNES VAN GIFFEN het voorregt genieten van gedurende 25 achtereenvolgende jaren voogd te zijn geweest van het H. Geest-Gasthuis in de Pelsterstraat alhier. De overige voogden, alsmede de voogdessen hadden besloten, om in de, voor dien dag, met smaak versierde voogdenkamer, dien heer een feestmaal aan te bieden, hetwelk dan ook plaats vond en waarbij eenige gasten genoodigd waren. Niet alléén zeer dankbaar jegens God voor dat voorregt, uitte zich die zeventigjarige man, maar ook was hij zeer gevoelig voor de beleefdheid zijner medebestuurders en bestuurderessen, hem betoond. De conventualen hadden, hunnen voogd ter eere, eene nationale vlag uitgestoken en werden dien avond feestelijk onthaald.

Indrukwekkend was het oogenblik, toen die ouden van dagen den gevierde hartelijk geluk wenschten, dat hij nog dien dag mogt beleven en waar het dezen of genen hunner aan woorden ontbrak, trad een warme handdruk in de plaats, als tolk hunner gevoelens van erkentelijkheid.

Van de tachtig conventualen die in het gesticht zijn, waren er nog 8 aanwezig, die er reeds geplaatst waren toen de heer JOHANNES VAN GIFFEN de betrekking van voogd aanvaardde, doch waarvan er eenige, wegens vergevorderden leeftijd, niet aan de tafel tegenwoordig konden zijn.

— Bij arrest door het prov. geregtshof alhier is op gisteren in hooger beroep gewezen, is bevestigd het vonnis der arrondissements-regtbank te *Winschoten*, van den 25sten October 1854, — waarbij GIELTJE AALDRIKS KONING, vrouw van W. E. U., te Zuidbroek, ter zake van verregaande mishandeling van hare stiefdochter, was veroordeeld tot gevangenisstraf voor den tijd van *zes* maanden, in eenzame opsluiting te ondergaan, en tot eene geldboete van twintig gulden.

— Volgens informatie is de verdere behandeling der zaak tegen mr. DE B. M., advokaat te Zwolle, thans bepaald op den 28sten dezer.

— Met den 1sten Januarij a.s. zal het detachement van het regement jagers te paard alhier worden afgelost, en vervangen door een detachement van gelijke sterkte van hetzelfde eskadron uit Leeuwarden.

— Gisteren avond had A. ZIELING, van beroep touwslagersknecht, wonende op de Driemolendrift alhier, terwijl hij bezig was met het lantaarnaansteken bij den St. Jansboog, het ongeluk van bij de ladder mis te stappen, en daarbij zijn linkerbeen te breken. Hij wordt in het R.-K. gesticht verpleegd.

— Bij de opneming der stemmen ter verkiezing van een lid van den raad der gemeente *Delfzijl*, in de plaats van den heer A. D. BONTHUIS, op den 15den dezer, is gebleken dat er in de beide afdeelingen Delfzijl en Heveskes 162 stemmen waren uitgebragt, waarvan drie in blanco en eene van onwaarde. Geldige stemmen derhalve 158, de volstrekte meerderheid 80. De heeren mr. D. A. BONTHUIS vereenigde 80 stemmen op zich, mr. H. J. OFFERHAUS 69, terwijl de overige stemmen waren verdeeld. De heer mr. D. A. BONTHUIS heeft alzoo de volstrekte meerderheid verkregen en moet, naar wij vernemen, de op z.e.g. uitgebragte benoeming hebben aangenomen.

— Wij achten het noodzakelijk om door middel van dit blad bekend te maken het navolgende ongeluk, onlangs ten gevolge van den gevaarlijken in- en uitrid te *Delfzijl* voorgevallen; in de hoop, dat daardoor de verbetering der traverse te dier plaatse in den weg van Groningen naar Delfzijl moge worden bespoedigd: BARTELD HINDRIKS WOLTHUIS, landbouwer, wonende onder Loppersum, in den namiddag van den 30sten November l.l. met een' wagen met raapkoeken beladen uit die vesting komende en bij den in- en uit[illegible] bij de Farmsumer poort nederrijdende, had het ongeluk [illegible] ten gevolge van de steilte der helling en de groote vaart [illegible] het voertuig, waarop hij zich bevond, van den wagen [illegible] vallen, met het ongelukkig gevolg, dat hij aan eene [illegible] handen zwaar gekwetst en aan het hoofd is beschadigd [illegible] worden. Moge toch eindelijk door de voorgenomene verbete[illegible]ring dier traverse worden voldaan aan den lang gekoesterden [illegible] billijken wensch van het reizende publiek en van het bestuur [illegible] en de ingezetenen dier gemeente.

— In den nacht van Vrijdag op Zaturdag is van mejuf[illegible] vrouw de wed. E. J. ELEMA, te *Uskwerd*, een schaap geslagt, terwijl er in den nacht tusschen Zaturdag en Zondag, bij [illegible] heer J. RITSEMA, te *Warffum*, ook een is geslagt. De da[illegible]der of daders hebben het vleesch en vet van beide scha[illegible]pen medegenomen, en het vel, de beenderen enz. is blijven liggen.

In het belang der veiligheid zou het wenschelijk zijn, dat [illegible] dieven ontdekt wierden; waarom ook door landbouwers uit [illegible] gemeente Uskwerd eene premie wordt uitgeloofd van vijf en zeventig gulden aan diengene, welke door zijne tusschenkomst den dief of dieven van het aldaar geslagte en gestolene schaap in handen der justitie levert: — welke premie in het jaar 1853 nog is uitbetaald voor het aanbrengen van de da[illegible] van een gestolen schaap toebehoorende aan den landbouwer G. J. BOER te Uskwerd.

— In den loop dezer week zal in de gemeente *Veen[illegible]* wederom, even als in vorige jaren, eene collecte bij de huizen worden gehouden, aan welke de ingezetenen worden verzocht datgeen te willen geven, wat zij anders aan de [illegible]delende nieuwjaarloopers uitreikten, ten einde onder de behoevende ingezetenen te worden verdeeld, en zal het [illegible]len zelf op den nieuwjaarsdag ten strengste worden ge[illegible]

— De ongelukkige gevolgen, die door het misbruik [illegible] sterken drank te weeg gebragt worden, hebben niet al[illegible] hetzelfde karakter. Zij mogen doorgaans met één woord [illegible] dat is misdaad, kunnen aangeduid worden, die misdaden verschillen echter steeds in aard en vorm. Zoo deelt nu de *Leeuwarder Ct.* mede, dat de vrouw van een soldaat, [illegible] den sterken drank overgegeven, zich van de derde verdieping der kazerne naar beneden heeft gestort. Aanvankelijk scheen zij weinig letsel bekomen te hebben, doch later bleek, [illegible] zij inwendig zoodanig beleedigd is, dat het haar vermoede[illegible]lijk het leven zal kosten.

— De *Staats-Courant* bevat van officiële zijde eene mede[illegible]deeling nopens het verongelukken van de *Hendrika*, voor[illegible]melijk ten betooge, dat, in tegenspraak met het door som[illegible]mige dagbladen medegedeelde, de loodsen op den 3den Dec. [illegible]degelijk buiten waren en ijverig hunnen pligt hebben [illegible]tracht; dat verkeerdelijk gesproken is over gebrek aan [illegible] teekenen tot vermijding der gevaren en aangedrongen op [illegible] plaatsing van een vuurschip en op eene betere betonning [illegible] men kan aannemen, dat het thans zekerder varen is bij [illegible] langs de Nederlandsche kusten, dan wel bij dag, en dat [illegible] oorzaak, waaraan de ontzettende ramp, aan het schip *Hen[illegible]drika* overkomen, moet worden toegeschreven, nog in [illegible] duister ligt. De loods, die het schip in zee heeft gebragt, is niet teruggekeerd, zoodat het te vermoeden is, dat hij [illegible] de schipbreuk is omgekomen.

Voortdurend komen voorwerpen aandrijven afkomstig van [illegible] *Hendrika*. Te Zierikzee is aangebragt eene zesriems-[illegible] die aan de slik van Borrendamme het onderste boven [illegible] den stroom was komen aandrijven. Men gist dat zij van [illegible] *Hendrika* afkomstig is; is dit zoo, dan zou de vrees niet [illegible] gegrond wezen, dat zich daarin nog schipbreukelingen [illegible]ben bevonden.

— Uit *Helsingör* wordt van den 13den geschreven, dat [illegible] Nederl. oorlogsstoomboot *Amsterdam* bij Kullen aan [illegible] grond is geraakt; de *Cycloop*, de andere stoomboot door [illegible] Nederl. regering afgezonden om de schepen met graan uit [illegible] Oostzee te slepen, is terstond van daar gegaan om de *Amster[illegible]dam* bij te staan.

De Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, heeft den 8sten dezer de volgende circulaire aan de Burgemeesters en Wethouders der gemeenten in [illegible] provincie gerigt, houdende mededeeling van een voorbe[illegible]hoedmiddel tegen de druivenziekte:

„Ter mijner kennis gekomen zijnde, dat het zwavelen der [illegible]gaardranken in de gemeenten van het Westland, [illegible], alwaar de druiventeelt een belangrijke tak van nijverheid uitmaakt, bevonden is een afdoend middel tegen de sedert eenigen tijd algemeen onder die vrucht heerschende ziekte te zijn; dat die ziekte zich niet heeft vertoond waar men gezwaveld heeft, en dat de druiven totaal bedorven zijn waar men dit heeft nagelaten, [illegible] ik, in het belang van deze zaak, bij de hoofden der gemeente[illegible]sturen in die streek, hieromtrent nadere informatiën ingewonnen, inzonderheid omtrent de zamenstelling van het middel en de wijze van aanwending.

Blijkens de mij gedane mededeelingen, heeft men werkelijk [illegible] den gelukkigsten uitslag bloem van zwavel, in kalk opgelost en [illegible] water verdund, tot wering der bedoelde ziekte gebezigd. Sch[illegible] algemeen is in het Westland dat middel toegepast, en, doelmatig aangewend, hebben de onderscheidene genomen proeven nimmer [illegible]faald en geheel aan het doel beantwoord, hebbende men tot [illegible]nemen eener proef op enkele ranken van eenen wijngaard het z[illegible] velen met opzet nagelaten, en bevonden dat deze door de ziekte zijn aangedaan en geen vruchten hebben opgeleverd, terwijl die [illegible]nen, waarop het middel is aangewend, onbesmet zijn gebleven en de vruchten niets van de ziekte hebben geleden; zijnde tevens [illegible] die gemeenten, waar het bedoelde middel is toegepast, niet onopgemerkt gebleven dat allen, die daarvan gebruik hebben gemaakt, in dit jaar hunne wijngaarden van de ziekte bevrijd hebben gezien en daarvan eenen goeden oogst hebben ingezameld; doch, dat de weinige druiventeelders, die zulks hebben nagelaten, hunne druiven, even als in de vorige jaren, geheel hebben zien verloren gaan.

Het heilzame van dat middel alzoo proefondervindelijk bewezen zijnde, vind ik mij, om het belang der zaak, genoopt, aan het aangewende en aan de daarvan verkregen uitkomsten, de meest mogelijke publiciteit te geven, en tot dat einde heb ik de eer UEd. uit te noodigen, om de aandacht van de belanghebbende hoveniers en partikulieren in uwe gemeente, die zich op de druiventeelt toeleggen, op het voornoemde middel te vestigen; terwijl ik, ten gevolge van de bedoelde berigten, in staat ben gesteld, UEd. mededeeling te doen van de zamenstelling van het middel en de wijze van aanwending, vervat in de hier achter gevoegde beschrijving."

Deze beschrijving luidt als volgt:

MIDDEL tegen de druivenziekte, *in* 185[illegible] *in de gemeenten van* 't Westland *met goed gevolg aangewend.*

Tegen het voorjaar, vóór dat de boom begint uit te loopen, make men de ranken schoon, en ontdoe ze van de loszittende bast of schors; daarna worden zij door middel van een borstel of kwast besmeerd met eene pap, bestaande uit:

3 Ned. ponden fijn gestampte zwavel,
8 „ „ kalk,
12 „ kannen regenwater,

goed dooreen gemengd en gedurende één uur gekookt.

Zoodra het nieuwe schot gemaakt en de eerste band gelegd is, neemt men 2½ Ned. ons fijn gestampte zwavel op eenen gewonen emmer regenwater (zonder kalk), en bespuit daarmede (aanhoudend roerende) het nieuwe lot en later ook inzonderheid de vrucht.

Laatstgemelde bespuiting wordt daarna geregeld om de veertien dagen herhaald, tot de vrucht begint te kleuren, als wanneer men alleen de boomen naauwkeurig gadeslaat, of zich hier of daar sporen van bederf vertoonen; is dit het geval, dan wordt die plaats of tros dadelijk weder op de voorschrevene wijze bespoten.

Aanmerkingen.

Bij het spuiten wordt de kalk weggelaten, daar de ondervinding geleerd heeft, dat de kalk veelal de schoone kleur der druiven wegneemt, waardoor zij eenen onaangenamen smaak krijgen, hetgeen van de zwavel volstrekt het geval niet is. De kalk wordt dan ook minder als voorbehoedmiddel aangewend, dan wel om de zwavel op te lossen, daar deze zich niet met het water vermengende, het aanhoudend roeren noodzakelijk maakt. Door de spuit echter onder in den emmer te plaatsen en aanhoudend te blijven roeren, wordt zij voldoende met het water vermengd. Het voorschreven middel is zeer gemakkelijk en onkostbaar, daar de geheele bewerking gedurende dezen zomer berekend wordt 6 a 7 cents per strekkende el muur te hebben gekost.

Opmerkenswaardig.

De snelheid der electriciteit in ijzerdraad is vroeger op 3480 geografische mijlen per seconde bepaald geworden. In den telegraaf-draad tusschen Londen en Brussel bedraagt zij volgens FARADAY echter slechts 587 geogr. mijlen per seconde, daar een groot deel derzelve door de Noordzee loopt. Deze vertraging der snelheid in eenen geïsoleerden en onder water loopenden leidings-draad is van eene groote beteekenis, wanneer het op eene telegrafische verbinding met Amerika aankomen mogt.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

ADVERTENTIËN.

[illegible]kundig Genootschap.

[illegible] VERGADERING op heden, [illegible]DAG den 28sten Dec., 's avonds te zes uur.
[illegible]OERING van Mr. A. MOUDERMAN.
[illegible] van Dr. W. GLEENS, Jr.
[illegible]RTJES voor VREEMDELINGEN zijn voor 50 te bekomen bij Dr. G. A. STRATINGH, in de [illegible].

A. W. ALINGS, *Secretaris.*

PICTURA.

[illegible]DEREN van het KUNSTLIEVEND GE[illegible] *ter aanmoediging en bevordering van Teeken[illegible]kunst*, onder den naam **PICTURA**, be[illegible] Dat op de uitgeschrevene PRIJSVRAAG voor 1854, [illegible]: *Een gezigt op een plein, regts op den voorgrond [illegible] van een oud Kerkgebouw, links op den breeden [illegible] Fontein, eigenaardig gestoffeerd*, zijn ingekomen [illegible] **schilderijen** met de Spreukens [illegible] *[illegible] naar beter*; en [illegible].

[illegible] Vergadering des Genootschaps heeft de [illegible] beoordeeling haar zeer uitvoerig Verslag [illegible] ingekomen Stukken medegedeeld. Hieruit [illegible] hoewel de genoemde Schilderijen, vooral die [illegible] geteekend: *Veritas Valebit*, veel goeds [illegible] de Commissie echter niet had kunnen besluiten [illegible] *Prijs*, bestaande in een GETUIGSCHRIFT [illegible] GULDEN, aan eene der ingezondene [illegible] te kennen. Dit besluit is met meerderheid [illegible] genomen en door Bestuurderen en Leden [illegible]orden.

[illegible]nders worden mits deze herinnerd aan het [illegible] art. 4 van het Programma, hetwelk luidt [illegible] der niet bekroonde Stukken zal, benevens het on[illegible] [illegible] worden teruggegeven [illegible]ze teruggave zal moeten geschieden binnen den tijd van [illegible] maanden nadat de uitwijzing bekend is ge[illegible].

[illegible], 16 December 1854.

Bestuurders voornoemd:
Namens dezelve:
H. TIDDENS, *Secretaris.*

[illegible]SDIENSTIG MUZIJKFEEST,

[illegible] den aanstaanden **tweeden Kersdag**, DINGSDAG den 26sten December 1854, des avonds te 5 uur, in de *Martini kerk.*

[illegible] het genoegen, onzen Stadgenooten te kunnen [illegible], dat de afloop van het bovenvermelde MU[illegible]FEEST in de volgende orde zal plaats hebben:

[illegible] door het Orgel.
[illegible]STEMMIG LIED door het Zangkoor. Motetto van [illegible] KLEIN.
GEZANG der geheele Vergadering.
VIERSTEMMIG LIED door het Zangkoor. Muzijk van [illegible] KLEIN.
GEZANG der geheele Vergadering.
MUZIJK van het korps Hoornblazers.
[illegible]STEMMIG LIED door het Zangkoor. Motetto van [illegible] KLEIN.
DRIESTEMMIG LIED door het Zangkoor. Muzijk van SCHULTZ.
GEZANG der geheele Vergadering.
VIERSTEMMIG LIED door het Zangkoor. Hymne.
MUZIJK door het korps Hoornblazers.
GEZANG door de geheele Vergadering.
DRIESTEMMIG LIED door het Zangkoor. Muzijk van HAUER.
VIERSTEMMIG DANKLIED door het Zangkoor.
SLUITING door het Orgel.

[illegible]

De [illegible] LIEDEREN, zoowel door het Zangkoor als door [illegible] Vergadering, zullen verkrijgbaar worden gesteld, [illegible] van het **Gestigt voor Verwaarloosde Kinderen.**

Om alle wanorde voor te komen, wordt aan de belanghebbenden [illegible]gedeeld, dat een uur vóór den aanvang der zamenkomst de [illegible] Hoofddeuren aan de Zuidzijde van Martini kerk worden open[illegible]steld, terwijl na 5 uur alleen de deur op het Koor zal geopend [illegible], dat er bij de deuren der Kerk geene Bewijzen van Toe[illegible] zullen worden afgegeven, en ieder dus verzocht wordt, zich [illegible] van een KAARTJE te voorzien. Die KAARTJES zijn van [illegible] voor **Volwassenen à 50 Cent**, en voor **Kinderen à 25 Cent**, te verkrijgen bij den Heer A. L. [illegible]OLTENS, aan de Groote Markt, en gedurende de Feestdagen [illegible] den Politiemeester WATERBORG, aan de Martini-kerk.

[illegible] **HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.**

[illegible] Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER [illegible] H. DIJKHUIZEN, geliefde Echtgenoot van
P. W. TICHELAAR, J.z.
LOPPERSUM, 18 December 1854.

Iets Nieuws

VAN

[illegible] C. E. van KOETSVELD,

[illegible]verschijnt heden, bij **S. E. VAN NOOTEN**, te *Schoonhoven*, getiteld:

[illegible]ET MENSCHELIJK LEVEN
in drie Woorden.

[illegible] postformaat; met eene zeer fraaije Staalgravure. [illegible] f 1,60; gebonden in keurig linnen band met vergulden stempel en titel f 2,00.

Van dezen Schrijver verscheen vroeger in hetzelfde formaat, waarvan nog Exempl. te bekomen zijn:

Schetsen uit de Pastorij te Mastland. *Vijfde Druk.* Met eene Staalgravure à f 1,60, gebonden f 1,90.

Snippers van de Schrijftafel. *Tweede Druk.* Met eene Staalgravure à f 1,70, geb. f 2,00.

[illegible]ONS VADERLAND.

TWEESTEMMIGE KINDERLIEDEREN.

1e **Stukje.**

[illegible]HOUD: No. 1. De Batavieren.
2. Karel de Stoute.
3. Willem de Eerste.
4. Michiel Adriaansz. de Ruyter.
5. Kenau Hasselaar.
6. Willem Beukelszoon van Biervliet.
7. Adriaan van der Werf.
8. Zwart Jan van Rotterdam.

[illegible] 15 Cents. Bij getallen, voor Scholen, tot minder prijs. [illegible] uitgegeven bij **W. C. DE VLETTER**, [illegible]handelaar, en **W. WENK**, Boekhandelaar te [illegible].

[illegible] Door **A. TER GUNNE**, te *Deventer*, is uit[illegible] en bij **J. OOMKENS, J.z.**, en **R. J. [illegible]ERBEEK**, te *Groningen*, verkrijgbaar gesteld:
[illegible] VERBETERING van het REITDIEP [illegible] MUNKE voor de GROOTE SCHEEP[illegible], door *N. J. VAN DER LEE*, Inge[illegible] 1ste Klasse van 's Rijks Waterstaat. Met eene [illegible] van het **Reitdiep.**

*** **H. A. M. ROELANTS**, te *Schiedam*, heeft verzonden:

Mijn Leven, Denken en Werken,

door H. ZSCHOKKE.

Derde druk. Volks-Uitgave f 2,50.

Van DENZELFDEN SCHRIJVER is nog uitgegeven:

UW HUISBOEK.

Derde druk. Volks-Uitgave f 1,50.

Alamontade, de Galeislaaf.

Tweede druk. Volks-Uitgave f 1,50.

De Werken van **ZSCHOKKE** zijn ook in ons Vaderland te gunstig bekend om eenige aanbeveling daaraan hierbij te voegen. Aanzienlijke oplagen zijn in korten tijd geheel uitverkocht, zoodat de Uitgever tot deze ONGEKEND GOEDKOOPE UITGAVEN besloot. — Ieder der bovengenoemde Werken is in één Deel (*zeer compres gedrukt*) kompleet, en in keurig linnen band gebonden.

*** Door **S. E. VAN NOOTEN**, te *Schoonhoven*, is op heden uitgegeven en verzonden: de

Almanak

VOOR HOLLANDSCHE

BLIJGEESTIGEN,

voor **1855.**

Met Platen. Prijs 60 Centen.

Uitgekomen:

LEITFADEN ZUM RICHTIGEN GEBRAUCH des [illegible], *Den*, des *Mir* und *Mich*; des *Ihnen* und *Sie*; des *Vor* und *Für* u. s. w. der deutschen Sprache. Nebst einem Verzeichnisse der meisten Substantiva mit Geschlechts-Bezeichnung und Declination; einer Liste von Adjectiven und Verben, welche anstatt eines abhängigen Casus mit Präpositionen verbunden werden; einer anschaulichen Darstellung der Wortfolge; einer Anleitung zu logischen Satz-Zergliederungen; kurzgefassten Regeln über die Orthographie; und einer Anweisung deutscher Titulaturen. Zum Privat- und Schulunterricht. Von **H. Hartmann**, Lehrer der deutschen Sprache und Literatur. Zweite, gänzlich umgearbeitete Auflage. Buchhandlung von **H. HARTMANN**, im *Haag*. 1854. Prijs in Engelsch Carton f 1.50.

*** Door de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA** is heden algemeen verkrijgbaar gesteld:

Rapport der Commissie

TOT HET

ONTWERPEN VAN EEN PLAN

tot regeling van het

STELSEL DER PLAATSELIJKE BELASTINGEN

te *Groningen*,

uitgebragt in de Raadszitting van den 28sten November 1854, met bijlagen.

Prijs f 0.60.

Deze Bijlagen bevatten eene Ontwerp-Verordening over de Belastingen in het algemeen; eene Ontwerp-Verordening voor den Hoofdelijken Omslag; eene Ontwerp-Verordening over de invordering van den Hoofdelijken Omslag; Toelichting van de Ontwerpen over den Hoofdelijken Omslag en diens Invordering; eene Opgave der batige saldo's in ontvang gebragt op de Begrootingen voor de jaren 1825—1851; raming der opbrengst van eenige Belastingen, door den Inspecteur in 1851 ingeleverd; resumé der normale Begrooting, en eindelijk eene Nota van den Heer D. VAN HOUTEN, bevattende de opgave der redenen, waarom hij [illegible] uwingen [illegible] de [illegible] kon vereenigen.

Voorts wordt door hen met goed succes gedebiteerd:

TAFEL

OF BEREKENING DER HUUR OF RENTE VAN EIGENDOMMEN.

Prijs **50** Cents.

In dit Handboekje kan met een' oogopslag worden gezien hoe veel men voor een' Eigendom moet besteden, als men slechts bepaalt naar hoe veel percent men zijn geld wil beleggen, en is dus zoo al niet onmisbaar, toch *hoogst gerijfelijk* voor Renteniers en andere Bezitters van Eigendommen.

De Huisvriend,

Gemengde lectuur voor Burgers in Stad en Land,

BIJEENVERZAMELD DOOR

J. J. A. GOEVERNEUR.

— waarvan elf deelen of jaargangen het licht zien en de twaalfde voor 1854 loopende is, — wordt uitgegeven bij enkele vellen van 16 pagina's of 32 kolommen in royaal 8vo, waarvan 26 in het jaar verschijnen, die te zamen een lijvig boekdeel uitmaken en door den compressen, maar duidelijken druk den inhoud bevatten van 104 vellen gewoon 8vo.

De rijke inhoud is verdeeld in: 1) Schetsen, Verhalen, Volksoverleveringen; — 2) Bijdragen tot Natuur-, Landen- en Volkenkennis; — 3) losse Verhandelingen en Opmerkingen ons maatschappelijk, burgerlijk en huiselijk leven betreffende; — 4) Bijdragen van gemengden inhoud; — 5) Gedichten en Rijmen.

De prijs van de Huisvriend is voor ieder jaargang slechts f 3—00.

Het eerste blad van den jaargang voor 1855 wordt in de eerste week van de maand Januarij verzonden.

Men teekent in bij alle Boekhandelaren in dit Rijk.

Het is nu bijna twaalf jaren geleden, dat het eerste blad van *de Huisvriend* de wereld werd ingezonden. Uitgever en Redacteur koesterden het bescheiden vertrouwen, dat hunne Landgenooten hen bij die, bij het groot getal ook destijds bestaande Weekbladen en Tijdschriften, misschien wel eenigzins gewaagde onderneming vriendelijk ondersteunen zouden, en in dat vertrouwen werden zij tot hiertoe niet te leur gesteld. Het doel van *de Huisvriend*, om door eene beurtelings leerzame en onderhoudende, bij den geringen prijs, waarop hij gesteld werd, voor elk toegankelijke lectuur, door afwisseling van ernst en jok te stichten en te vermaken en bij vele Nederlandsche huisgezinnen in stad en land werkelijk dat te worden, wat zijn naam beloofde, vond goedkeuring; er deden zich meer en meer medewerkers op, die den Redacteur bij zijne dikwijls niet gemakkelijke taak hulpvaardig de hand boden; aanprijzende aankondigingen in meest al onze beoordeelende Tijdschriften hielpen hem verder zijn' weg banen, en het is met een gevoel van erkentelijkheid en zelfvoldoening, dat [illegible] talrijken kring van lezers overziet, die hem sedert [illegible] en bij zijne veertiendaagsche verschijning nog [illegible] heeten.

Men zal zijnen Uitgevers [illegible] niet ten kwade duiden, dat zij dien kring, waaruit door overlijden, door vertrek of ten gevolge van andere redenen wel nu en dan eens een hun dierbaar lid wegviel, zoo veel mogelijk voltallig wenschen te houden of, zoo het zijn kan, nog verder uit te breiden. Er zijn dorpen en steden in ons vaderland, waar nog slechts zeer weinigen den *Huisvriend* kennen of hem een plaatsje op de huis- en leestafel hebben ingeruimd; er zijn andere, waar men hem opzettelijk zoekt te weren en te verdringen in het belang van jonger mededingers, die als iets geheel nieuws en ongehoords beloven, wat de *Huisvriend* zoo lang reeds gewoon is te geven, zonder het noodig te rekenen, zijne geringe verdiensten breed uit te meten en met ophef te verkondigen. Waar een van beiden het geval mogt zijn, wagen de ondergeteekenden het dus, zich mits dezen bescheiden aan te melden, en hopen zij, dat het hier bovenstaand eenvoudig berigt de door hen gewenschte vruchten dragen en nog vele nieuwe vrienden van degelijke en aangename lectuur voor *de Huisvriend* winnen zal.

GRONINGEN, December 1854.

De Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

POSTKANTOOR GRONINGEN.

De DIRECTEUR van het POSTKANTOOR berigt bij deze, dat door het ophouden der Diligence-Dienst ***HARLINGEN***, in verband met de Stoomboot naar *Amsterdam*, de tweede Expeditie naar *Holland* alléén zal plaats hebben op DINGSDAG en VRIJDAG avond **per Estafette**, waarmede tevens BRIEVEN kunnen worden verzonden naar de Provinciën *Drenthe*, *Overijssel* en *Gelderland.*

GRONINGEN, 17 December 1854.

De Directeur voornoemd:
VAN ITTERSUM.

Al diegenen welke iets te VORDEREN mogten hebben van — of VERSCHULDIGD zijn aan den Boedel van wijlen den Luitenant **H. MULDER**, overleden te *Utrecht*, worden verzocht daarvan ten spoedigste Opgave te doen ten Kantore van den Notaris Mr. J. H. GEERTSEMA, C.z., te *Groningen.*

Aanbesteding.

De **SCHUTTERSRAAD** der D.D. SCHUTTERIJ te *Groningen* maakt bekend, dat bij **enkele inschrijving** zal worden aanbesteed:

Het MAKEN en LEVEREN van **SCHAKOTS** en het VERANDEREN naar het tegenwoordige **MODEL** der thans nog voorradige Oud-Model Schakots, voor de DIENSTDOENDE SCHUTTERIJ te *Groningen*, van af den dag waarop deze AANBESTEDING zal zijn goedgekeurd, tot ultimo December 1858, **in één perceel.**

De Voorwaarden dezer Aanbesteding zullen ter lezing en de Modellen ter bezigtiging voorhanden zijn op de SCHUTTERSRAAD-KAMER in het RAADHUIS dezer Gemeente, van af DONDERDAG den 21sten December 1854, dagelijks, behalve des ZONDAGS, des morgens van half twaalf tot één uur.

De op zegel geschrevene INSCHRIJVINGSBILJETTEN, ingerigt overeenkomstig de Voorwaarden, moeten vóór of uiterlijk op WOENSDAG den 27sten December 1854, des voormiddags van 9 tot 11 uur, worden bezorgd ten Kantore van den MAJOOR KOMMANDANT der DD. SCHUTTERIJ, wiens Kantoor daarvoor dagelijks, behalve des ZONDAGS, open is.

De opening dier Biljetten en de provisionele toewijzing, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar, door GECOMMITTEERDEN uit den SCHUTTERSRAAD, plaats hebben op WOENSDAG den 27sten December 1854, des middags te 12 uur, op de SCHUTTERSRAAD-KAMER voormeld.

GRONINGEN, 19 December 1854.

De Schuttersraad voornoemd:
OFFERHAUS,
Maj. Komdt., Presdt.
VAN HOËVELL,
Kapt. Kwartierm., Secret.

Verpachting.

Op **DONDERDAG** den 28sten dezer, des namiddags te een uur, zal, door BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Nieuwolda*, ten GEMEENTEHUIZE, in het openbaar, voor den tijd van een of drie jaren worden verpacht: het ONTVANGEN der **TOLGELDEN** aan den Tolboom in het Oosteinde op den Kunstgrindweg der Gemeente, met het gebruik van het daartoe betrekkelijke **WOONHUIS.**

De Voorwaarden zullen van af den 19den dezer ter Secretarij ter lezing liggen.

NIEUWOLDA, 12 December 1854.

De Burgemeester en Wethouders:
R. H. DALLINGA.
De Secretaris:
S. H. KIEL.

*** Ten overstaan van Mr. **J. H. GEERTSEMA**, Notaris te *Groningen*, zullen, op VRIJDAG den 29sten December 1854, ten Huize van den Kastelein EEKHOFF, aan de Groote Markt te *Groningen*, des avonds te 7 uur, publiek ter verkoop worden aangeboden:

I. Eene nette, ruime **BEHUIZING**, met groote, geheel nieuw vertimmerde en voor **IJzersmederij** ingerigte Werkplaats daarachter, staande en gelegen in de Nieuwe Ebbingestraat, op den hoek van het Pijpstraatje, te *Groningen*, O no. 19.

II. Eene welbetimmerde WINKELBEHUIZING, staande en gelegen Westzijde aan den Singel te *Groningen*, B no. 93, waarin sedert vele jaren de **Kruideniers-Affaire** is uitgeoefend, door den Koopman J. ALDERSHOFF in eigendom bewoond.

III. Eene BEHUIZING, staande ten Zuiden naast het voorgaande perceel, op den hoek van Kattenhage, B no. 92, door den Geweermaker BUIJS in huur bewoond.

IV. Eene BEHUIZING met TUINTJE daarachter, staande en gelegen ten Westen in de Nieuwe Boteringestraat te *Groningen*, M no. 14.

V. Een HUISJE met OPEN PLAATS er achter en TOEGANG tot een' MANDEELIGEN PUT, staande en gelegen in de Nieuwe Boteringestraat te *Groningen*, N no. 118, doende jaarlijks tot grondpacht f 3—52½, door W. P. VAN HEUMEN in huur bewoond.

VI. Eene BEHUIZING, STAL en SCHUUR, W no. 20, met het REGT van de VASTE BEKLEMMING van eenen **Moestuin**, groot 32 Roeden, 20 Ellen, doende jaarlijks op St. Michiel tot huur f 21—85, staande en gelegen buiten de Boteringepoort te *Groningen*, thans bij R. J. MOLENBERG in gebruik.

VII. Eene WONING met OPEN GROND, staande Oostzijde in de Professorensteeg, in de Bloemstraat te *Groningen*, O no. 231.

En voorts na bekomen Autorisatie:

VIII. Twee WOONKAMERS onder één Dak, met PLAATSJE daarachter, staande en gelegen aan den Singel te *Groningen*, geteekend C 145.

IX. Eene BEHUIZING met OPEN GROND daarachter, en het regt van vrijen opslag bijlangs den Diepswal, staande en gelegen naast het voorgaand perceel, geteekend C 146.

X. Eene WONING, staande en gelegen naast het voorgaande, ingang hebbende in de Turfstraat, geteekend C 146b.

XI. Eene WOONKAMER, staande en gelegen achter het voorgaande perceel, in de Turfstraat, geteekend C 146a.

XII. Eene WOONKAMER met groote KALKSCHUUR, staande en gelegen naast het voorgaande perceel, in de Turfstraat, zijnde ongenommerd.

Over perceel VI kan de HELFT van den KOOPPRIJS, onder regt van 1ste Hypotheek, blijven uitstaan.

Alles te aanvaarden op den 1sten Mei 1855; de Moestuin, behoorende bij perceel VI, op Gregorje bevoren. Te bezien daags vóór den Verkoopdag van 10—12 en van 2—4 uur, perceel IV alléén van 10—1, op bewijzen van Tieggang, ten Kantore van den Notaris verkrijgbaar.

J. H. GEERTSEMA, C.z., *Notaris.*

*** Ten overstaan van Mr. C. DE RANITZ, Notaris te *Groningen*, zullen, op VRIJDAG den 5den Januarij 1855, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mejufvr. de Wedw. J. S. BONTEKOE, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek worden verkocht:

I. Eene nette, wéldoortimmerde **BEHUIZING**, get. L 36, met OPEN PLAATS en BLEEK, staande en gelegen te *Groningen*, in de Havenstraat, Westzijde.

Hierover kan de helft der Kooppenningen naar 4 pCt. onder 1ste Hypotheek blijven uitstaan.

II. Een sterk, wélgebouwd en bezeild **GALJOOT**, genoemd ***JOHANNA GEZIENA***, groot 99 Tonnen, met volledigen Inventaris, oud 3 jaren, liggende te *Schiedam*, en laatst bevaren door den Kapitein M. M. KWINT.

Toebehoorende aan de Erven wijlen den Kapitein M. H. KWINT en Vrouw.

III. Eene nette, wéldoortimmerde BEHUIZING, get. H. 118, staande op vrij eigen grond, te *Groningen*, in de Butjesstraat, Noordzijde, op den hoek van den Pausgang.

IV. De EIGENDOM van 78 R. BEHUISDEN GROND en LAND, gelegen te *Wagenborgen*, onder beklemming in gebruik bij J. J. BIELEVELD, voor eene jaarlijksche, op Michiel verschijnende huur van *f* 10—60.

Om te aanvaarden perceel een op den 1sten Maart 1855, perceel twee 8 dagen na den Toeslag, perc. drie op den 1sten Mei 1855 en perc. vier dadelijk na den Toeslag. — Te bezien perceelen I en III op den Verkoopdag van 2—4 uur en perceel II van heden af.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op WOENSDAG den 10den Januarij 1855, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt aldaar, publiek worden verkocht:

I. Eene nette BEHUIZING, get. no. 10, met OPENE PLAATS er achter, staande en gelegen Noordzijde in de Hofstraat te *Groningen*, wordende door J. D. SCHNEIDERS in eigendom bewoond.

II. Eene nette BEHUIZING met een' grooten TUIN, get. E 11, staande en gelegen Westzijde in de Langesteeg, ten Noorden in de Bloemstraat te *Groningen*, wordende door W. FALCONER in eigendom bewoond.

III. Eene ruime BEHUIZING, get. H 2, met TUIN er achter, staande en gelegen Westzijde in de Nieuwe Ebbingestraat te *Groningen*, nabij de poort, wordende door den Instrumentmaker HINTZE in huur bewoond.

IV. Eene WOONKAMER, get. L 167, staande Noordzijde in de Groote Leliënstraat te *Groningen*, wordende door G. JONKER in huur bewoond.

Alles om te aanvaarden den 1sten Mei 1855. Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, des namiddags van 2 tot 4 uur.

In de maand JANUARIJ 1855, tijd en plaats nader te bepalen, zal publiek worden verkocht: Eene kapitale **HEEREN BEHUIZING** met spatieusen TUIN en BLEEKVELD, benevens STAL, KOETSHUIS, KNECHTENWONING en PAKHUIS met OLIEKELDER, staande en gelegen Noordzijde aan de Vischmarkt te *Groningen*, Uitgang hebbende in den Achter-den-Muur tusschen de Zwanen- en Stoeldraaijersstraten, laatst door wijlen Mej. de Wedw. N. HAVINGA OORTWIJN bewoond geweest.

Mr. E. VAN EERDE, *Notaris.*

*** In de maand JANUARIJ e.k. zal publiek te koop worden aangeboden:

Eene nette **BEHUIZING** met OPEN PLAATS en BLEEKVELD er achter, in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat, nabij de Haven, door H. L. SWARTE in eigendom bewoond.

Eene BEHUIZING, zijnde eene ***Smederij***, in den Carolieweg, door A. RESE in huur bewoond.

Beide Perceelen inmiddels **UIT DE HAND TE KOOP.**

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HET LOGEMENT *de ZON*, *te Franeker*.

De Notaris **P. ZEPER, D.z.**, te *Minnertsga*, zal, op ZATURDAG den 23sten December 1854 provisioneel, en op MAANDAG den 8sten Januarij 1855 finaal, telkens des avonds te 7 uur, in na te noemen Logement, publiek presenteren te verkoopen:

I. Het in de laatste jaren veel vertimmerd en verbeterd **LOGEMENT *DE ZON***, zeer gelegen aan het Water binnen *Franeker*, gekwoteerd E O no. 48, Kadaster sectie A, no. 791, groot 2 Roeden, 35 Ell., met 7, meest behangen KAMERS, KEUKEN, 1 groote en 2 kleine KELDERS, PLAATS, BLEEK, 2 PUTTEN en besten REGENWATERSBAK, zijnde het *VEERHUIS* van *Harlingen* naar *Leeuwarden*; bij E. VAN DER ZEE in eigen gebruik.

II. Eene voor weinige jaren nieuw gebouwde WONING, naast het vorige perceel, gekwoteerd E. O. no. 49, Kadaster sectie A, no. 792, groot 15 Ell., verhuurd aan W. A. PLOEG voor 50 Cents in de week.

Beide perceelen te aanvaarden den 12den Mei 1855.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van de Erven wijlen GEERT W. KEIJER en Vrouw, op WOENSDAG den 27sten December 1854, des avonds te zes uur, ten Huize van den Logementhouder J. D. BUURMA, te *Winschoten*, publiek te verkoopen:

I. Eene BEHUIZING en TUIN, staande en gelegen aan de Langestraat te *Winschoten*, tot velerhande Affaires geschikt, en

II. Eene BEHUIZING en TUIN, staande en gelegen in het Sint Vitusholt te *Winschoten*, zullende jaarlijks tot vaste huur doen *f* 10—00; — en

III. Den EIGENDOM van perceel II, groot *f* 10—00.

De Verkoopconditiën zullen in tijds ter lezing liggen ten Kantore van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van JURJEN H. LUPPES en Vrouw en de Kinderen van wijlen A. KOOPS, op DONDERDAG den 28sten December 1854, des avonds te zes uur, ten Huize van den Logementhouder G. BUINING, te *Winschoten*, publiek te verkoopen:

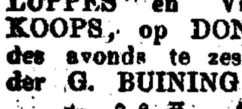

Eene **BEHUIZING** en **TUIN**, aan de Boschstraat te *Winschoten*, vrije eigen grond.

B. HAITZEMA VIËTOR.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van de Erven HEIKE G. ONNES, in leven Ehevrouw van STEFFEN J. BROUWER, op VRIJDAG den 29sten December 1854, des avonds te zes uur, ten Huize van den Logementhouder JOHANNES BUISKOOL, te *Beerta*, in openlijke veiling te verkoopen:

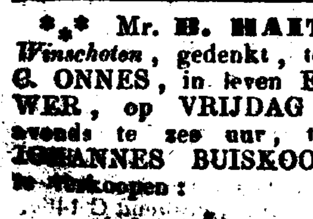

Eene **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR**, **HOF** en **TUIN**, met de VASTE BEKLEMMING van de daaronder behoorende LANDERIJEN, staande en gelegen te *Beerta*, groot

36 Bunders, 33 Roeden, 70 Ellen, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur *f* 823, een schiste Ton Boter en een Kaas, waartegen *f* 52,50 kan worden ingevorderd.

De Verkoopconditiën zullen in tijds ter lezing liggen ten Huize van Verkoop, alsmede ten KANTORE van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, zal, op WOENSDAG den 3den Januarij 1855, des avonds te 5 uur, ten Huize van de Logementhoudersche F. BUZEMANN, te *Scheemda*, in openlijke veiling verkoopen:

I. De VASTE BEKLEMMING van 1 B., 87 R., 20 E. LAND, in het *Bezterhamrik* gelegen, zullende tot huur doen *f* 35—00.

II. Den EIGENDOM van perceel I, groot *f* 35—00.

III. De VASTE BEKLEMMING van 1 B., 72 R., 10 E. LAND, mede aldaar gelegen, zullende tot huur doen *f* 35—00, en

IV. Den EIGENDOM van perceel III, groot *f* 35—00.

Deze Landen zijn daarvan in huur gebruikt door DERK P. KUIPER, te *Scheemda*.

Nader onderrigt ten Kantore van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

*** Mr. **A. J. VAN ROIJEN**, Notaris te *Onderdendam*, zal, op DONDERDAG den 4den Januarij 1855, des avonds te 6 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Bedum*, publiek, bij Strijkgeld presenteren te verkoopen:

I. Eene **HEEREN BEHUIZING**, get. no. 111*b*, met daarachter staande WOONKAMER en KANTOOR, en de BEKLEMMING van den GROND, HEEMSTEDE en TUINTJE, doende des jaars tot huur *f* 0—75, zeer aangenaam gelegen aan den Provincialen Grindweg, thans bewoond door den Heer Ontvanger VAN ZANTEN, die daarvan huur heeft tot den 1 Mei 1855.

II. Eene BEHUIZING, get. no. 111*a*, aan het vorige, met twee WOONKAMERS, en de BEKLEMMING van den GROND en TUIN, p. m. 4 Ned. Roeden, doende des jaars tot huur *f* 0—60.

III. Eene BEHUIZING, get. no. 76, met twee WOONKAMERS, met de BEKLEMMING van den GROND, doende des jaars *f* 0—16, tot huur, staande aan het Kerkhof op den hoek van de Kampstraat.

Alles in het Dorp *Bedum*; behoorende tot de nalatenschap van wijlen JOHANNES MEIJER, overleden aldaar. Informatiën zijn te bekomen ten Kantore van

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

BOELDAG VAN BOOMEN OP STAM,

op VRIJDAG den 5den Januarij 1855, des namiddags precies te één uur, aan de Boerenplaats van den Landbouwer JACOB S. ARKEMA, onder *Uskwert*, bestaande in **YPEN, ESSCHEN en LINDEN.**

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

*** Mr. **A. J. VAN ROIJEN**, Notaris te *Onderdendam*, zal, op MAANDAG den 8sten Januarij 1855, des namiddags te 3 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Middelstum*, ten verzoeke van KORNELIS J. EISINGA en DIEWERKE R. DOORNBOS, Eh., bij Strijkgeld presenteren te verkoopen:

Eene ruime **BEHUIZING**, no. 31, zijnde eene bekende ***Broodbakkerij*** en ***Herberg***, met annexe **SCHUUR**, waarop een ROGGE- of KORENMOLEN is staande, mitsgaders de BEKLEMMING van den Grond waarop het Getimmerte staat, Heem en Tuin, groot 10 R., 26 E., doende des jaars *f* 8—00 tot huur; alles staande en gelegen in het Dorp *Huizinge*.

De HELFT der Kooppenningen kan naar 4½ pCt. onder Hypotheek daarover beleend blijven. — Informatiën zijn te bekomen ten Kantore van

Mr A. J. VAN ROIJEN.

*** Mr. **R. M. A. DE MAREES VAN SWINDEREN**, Notaris te *Ezinge*, zal, ten verzoeke van de Erven WILLINGE, te *Emmen*, op MAANDAG den 8sten Januarij 1855, des avonds te 7 uur, ten Huize van de Weduwe BONTEKOE, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek verkoopen:

I. Den EIGENDOM van ongev. 27 B., 84 R., 90 Ellen LAND, te *Ezinge*, bij de Weduwe M. M. SMITH onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijks, op Midwinter verschijnende huur van *f* 190—00.

II. Den EIGENDOM van ongev. 20 B., 52 R., 80 E. LAND, gelegen te *Klein-Garnwert*, Gemeente *Winsum*, bij J. K. MULDER en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijks, op Midwinter verschijnende huur van *f* 100—00.

III. Den EIGENDOM van ongev. 7 B., 48 R., 20 E. LAND, mede aldaar gelegen, bij dezelfden onder beklemming, in gebruik, voor eene jaarlijks, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 40—00.

IV. Den EIGENDOM van 1 B., 89 R., 90 Ellen LAND, gelegen buiten de Steentilpoort te *Groningen*, bij D. B. BOLT en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijks, op den 1sten November verschijnende huur van *f* 60—00.

V. Den EIGENDOM van ongeveer 3 B. LAND, gelegen te *Niehove*, bij J. K. HOMAN en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijks, op Midwinter verschijnende huur van *f* 10—50.

De Conditiën, alsmede de Bescheiden, zullen ten dage van Verkoop, van af des namiddags 3 uur, in het Verkooplokaal aanwezig zijn.

Mr. R. M. A. DE MAREES VAN SWINDEREN.

*** Mr. **A. MUNTINGHE CLEVERINGA**, Notaris te *Appingedam*, zal, ten verzoeke van den Heer M. P. WENNIGER, Notaris te *Loppersum*, Hypothecair Schuldeischer van W. H. VAN DAM, op DONDERDAG den 11den Januarij 1855, des voormiddags te 11 uur, ten Huize van J. HOMAN, Kastelein op *'t Zandt*, publiek verkoopen:

Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR en STOOKHUT, met de VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 30 B., 68 R., 60 Ellen LAND, doende des jaars tot vaste huur *f* 249—50, staande en gelegen onder *Leermens*, aan den aan te leggen Godlinser Grindweg, het Land ook gedeeltelijk onder *'t Zandt*.

Op nader te bepalen tijd en plaats, zal in de maand JANUARIJ eerstkomende publiek te Koop worden gepresenteerd: eene **KAPITALE**

BOERENPLAATS, staande en gelegen op den *Kr...* *polder*, bij de *Nieuwe Schans*, groot pl. m. 80 Bunders GROEN- en BOUWLAND, doende jaarlijks tot huur aan de Stad *Groningen* *f* 614, op ... wordende thans bewoond en gebruikt door de W... N. J. RENKEN.

ATTENTIE.

In de maand JANUARIJ 1855, tijd en plaats nader te bepalen, zal ter Verkoop worden aangeboden:

Eene **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR** met **APPELHOF** en **TUIN**, benevens de VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van ongeveer ... Bunders *Land*, huur doende *f* 249—00; benevens ongeveer 4 Bunders EIGEN LAND, alles staande en gelegen te *Eexta*, Gemeente *Scheemda*; toebehoorende aan de ... van wijlen EGGO HARMS LOTHERING en Vrouw.

Te Koop!

Eene **HEEREN BEHUIZING** met de noodige VERTREKKEN, COMMODITEITEN, en TUIN, staande en gelegen aan de Straat te *Scheemda*. — Te bevragen bij den Brievengaarder R. RAMAN, te *Scheemda*.

NIEUWJAAR

De ondergeteekende, ... mandeert zich minzaam ... het leveren van alle **BOEKEN ... TOOR** en **WINKELBOEKEN**, tot uiterst ... prijzen, en voor wie ... zaamheid wordt ... tot het leveren van GEW... of GESTEENDRUKTE **KENINGEN, NIEUWJAARS-** of **VISITEKAARTJES**, alsmede tot het **STEMPELEN** ... Kaartjes met **opgewerkte Letters** en **Bloemen**, naar den *laatsten smaak* en voor slechts *f* 1 ... honderd; tot het leveren van **POST-** en **SCHRIJFPAPIER** in alle kwaliteiten en gesorteerd ... naam des Koopers; **NIEUWJAARSKRANSEN**, **BRIEFCOUVERTS** om Rekeningen in te verzenden à 30 cts. de 100; LAK, LINIALEN, POTLOODEN, WELS, STALEN PENNEN, GELINIEERD PAPIER, 25 cts. 't boek, RADES GUMMI, waarmede men ... vén schrift uitveegt, en verder alle KANTOORBEHOEFTEN.

L. PHILIPPONA, Poelestraat.

De ondergeteekende berigt aan zijne geëerde Begunstigers, dat hij besloten heeft, zijne aanwezige **WINTERKLEEDEREN** ... ruimen, terwijl door hem dagelijks **NIEUWE MODELLEN** vervaardigd worden, ... de **NIEUWSTE STOFFEN** aanwezig ... zoodat men zeer voordeelig en prompt kan bediend worden.

A. TEUTEBERG, Mr. *Kleermaker*, aan de Groote Markt te *Groningen*.

De ondergeteekende maakt aan zijne geëerde Stad- en Landgenooten bekend, dat hij, na 12 jaren, waarvan de laatste twee jaren in de FIRMA HOFFMEISTER & LUDWIG, werkzaam; doch nu door bijzondere omstandigheden voor genoemde Firma niet het einde van dit jaar heeft bedankt, en met primo Januarij het **KLEERMAKEN** voor **eigene rekening** uitoefenen; waartoe hij zich minzaam aanbeveelt; belovende eene nette en zuinige bediening, zoowel in het Maken als in het **Leveren** der **Stoffen**.

J. W. LUDWIG,

Haddingestraat, Oostzijde, het vierde Huis van de Vischmarkt.

BESTE BLAAUWE KASTDRUIVEN

bij **U. KEIZER**, in de N. Kijk-in-'t Jatstraat.

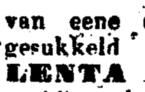

Bij den Vleeschhouwer **G. BOUMA** in de Gelkingestraat, zal op DONDERDAG den 21sten dezer geslagt worden: een ... rengewoon puik vet, zwaar en blank **Z... TEMELKS KALF.**

NB. De **Liefhebbers** worden uitgenoodigd hetzelve komen te **bezigtigen.**

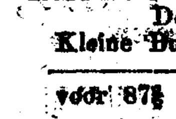

Op een **HANDELSKANTOOR** hier ter Stede wordt een **BOEKHOUDER** gevraagd, ook in staat om de FRANSCHE en DUITSCHE CORRESPONDENTIE te kunnen voeren. SALARIS naar bekwaamheden geredigd. Adres, onder lett. X, BUREAU dezer COURANT.

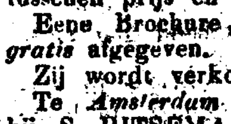

Wij ontvangen dagelijks berigten van de gunstige werking der **REVALENTA** in de meest uiteenloopende ziekten; gisteren vertelde ons een Heer, dat ... van eene aanhoudende diarrhaea, waaraan hij jaren lang gesukkeld had, genezen was, en dat hem de **REVALENTA** zoo goed bevalt, dat hij ze al zijn leven ... ontbijt gebruiken zal. Heden vernamen wij van eene Dame, dat zij er door van het maagzuur en het zoogenaamde hartwater genezen was; ook van een Heer, die jaren lang aan hoofdpijn sukkelde, en wiens hoofd somtijds zoo ... was, dat hij onmogelijk zijn ... Heer ... van ... kon.

ROTTERDAM, 2 Dec. 1854. J. A. KLINGER & ...

De prijs der **REVALENTA** is:

Kleine Bussen 1 ℔ 2 ℔ 5 ℔ 12 ℔

voor *f* 1.60 *f* 3.50 *f* 8.00 *f* 16.00.

1 ℔ 2 ℔ 5 ℔ 10 ℔

DUBBEL GEZUIVERDE

f 4.00 *f* 7.00 *f* 16.00 *f* 24.00.

Hoe grooter de Bus, hoe voordeeliger de verhouding tusschen prijs en gewigt.

Eene Brochure, die over dit heilmiddel handelt, wordt *gratis* afgegeven.

Zij wordt verkocht in onderstaande Dépôts.

Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS; te *Appingedam* bij S. RITSEMA; te *Assen* bij H. P. A. v. GORCUM; te *Delfzijl* bij A. W. C. KEIJZER; te *Groningen* bij ... RIKKERS en M. GAASBEEK; te *Hoogezand* bij F. ... DIKEMA; te *Noordbroek* bij W. B. TEDINGA; te *Pekela* bij J. T. FELDBRUGGE; te *Stads-Kanaal* bij H. KRIKKEL; te *Steenwijk* bij K. TIMMERMANS; te *Veendam* bij S. SAVENIJE; te *Winschoten* bij G. WASMAN, en de bekende Dépôts in de andere Steden.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

DECEMBER 1854.

Dagen.	Barometer op 0°. 8 uur.	Barometer 2 uur.	Barometer 8 uur.	Thermometer 8 u.	Thermometer 2 u.	Thermometer 8 u.	Vochtigheids-toestand 8 u.	Vochtigheids-toestand 2 u.	Vochtigheids-toestand 8 u.	Windstreek 8 uur.	Windstreek 2 uur.	Windstreek 8 uur.	Luchtgesteldheid 8 uur.	Luchtgesteldheid 2 uur.	Luchtgesteldheid 8 uur.
10	747,79	751,48	756,79	5,3	4,6	2,7	0,81	0,82	0,92	N.W.	N.N.W.	N.N.W.	betrokken	bewolkt	helder
11	762,56	762,39	762,55	1,1	3,5	0,5	0,91	0,92	0,93	W.N.W.	W.t.N.	Z.t.W.	weinig bewolkt	helder	»
12	761,94	762,95	764,35	1,6	2,5	0,5	max.	max.	max.	Z.Z.W.	Z.W.t.Z.	»	betrokken	betrokken	betrokken
13	762,70	763,81	761,10	3,0	5,0	5,0	max.	0,96	0,94	Z.W.t.Z.	Z.W.t.W.	»	bewolkt	weinig bewolkt	»
14	757,54	755,36	756,53	6,2	6,4	6,1	max.	max.	max.	W.Z.W.	W.	W.t.N.	betrokken	betrokken	[illegible]
15	754,28	753,02	754,12	8,8	9,4	6,7	0,99	0,89	0,97	»	W.Z.W.	N.W.t.W.	»	»	[illegible]
16	749,68	750,45	752,96	5,4	4,7	3,1	max.	0,91	0,95	N.W.t.W.	N.N.W.	N.W.	mistig	»	weinig bewolkt

Te *Groningen* bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.